SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 5, П'ЯТНИЦЯ, 4 ЛЮТОГО 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 5, FRIDAY, FEBRUARY 4, 2011 $1.00

Верховна Рада України ухвалила зміни до Конституції щодо виборів

КИЇВ. – Верховна Рада України 1 лютого ухвалила закон „Про внесення змін до Конституції України щодо проведення чергових виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів".

За зміни проголосували 310 з 350 народних депутатів України, зареєстрованих в сесійній залі, зокрема 180 депутатів з фракції Партії Реґіонів, сім – з фракції „БЮТ-Батьківщина", 41 депутат від „Нашої України-Народної самооборони", 25 – від Комуністичної партії України, 20 – від Народної партії та 37 позафракційних депутатів.

Законом встановлюється п'ятирічний термін перебування на посадах Президента України, народних депутатів та депутатів місцевих органів самоврядування і голів місцевих органів влади.

Крім того, заповнюється правова прогалина щодо термінів припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, селищної та сільських рад, міського, селищного і сільського голови, які матимуть п'ятирічний термін повноважень лише за умови обрання на чергових виборах.

Закон змінює терміни проведення виборів. Передбачено, що вибори до парляменту, замість останньої неділі березня четвертого року повноважень Верховної Ради, проводитимуться в останню неділю жовтня п'ятого року її повноважень.

Чергові вибори Президента України, замість останньої неділі жовтня, проводитимуться в останню неділю березня п'ятого року його повноважень.

Вибори до Верховної Ради Криму, місцевих рад та голів місцевих рад проводитимуться в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень.

Визначено дати чергових виборів народних депутатів України – остання неділя жовтня 2012 року та Президента України – остання неділя березня 2015 року. *(УНІАН)*

В Україні вшанували 93-ту річницю подвигу Героїв Крут

Під час церемонії 29 січня на станції Крути. Фото : УНІАН

КИЇВ. — 29 січня представники влади й опозиції в Україні вшанували 93-ту річницю бою під Крутами, в якому 1918 року загинули київські студенти, намагаючись стримати наступ армії більшовицької Росії на Київ.

Представники влади й опозиції у Києві поклали квіти до пам'ятного знака Героям Крут біля Аскольдової могили. Тим часом учасники віча опозиційних партій на Чернігівщині вимагали повернути згадку про подвиг Героїв Крут до підручників історії.

„Бій під Крутами – це героїчна сторінка нашої історії. Цього дня, 29 січня 1918 року, на залізничній станції Крути молоді українські патріоти – курсанти військової школи, студенти Київського університету та гімназисти на чолі зі своїм командиром, капітаном Аверкієм Гончаренком, вступили у нерівний бій з шеститисячним більшовицьким військом та ціною власного життя дали гідну відсіч чужоземному аґресорові", – йдеться в резолюції віча.

29 січня у Львові відбувся смолоскипний марш пам'яті героїв Крут. На площі Ринок було зформовано колону та роздано смолоскипи. Згодом понад 1,500 осіб організовано рушили містом до площі, де стоїть пам'ятник Степанові Бандері.

„Нашою головною метою є вшанування пам'яті справжніх героїв. Сюди прийшли всі, кому не байдужа історія та майбутнє України", – зазначила представник організаторів Марія Жук.

Увагу перехожих привертали гасла: „Крути, Крути – вас не забути!", „Наша земля – наші герої!", „Слава Україні!", „Слава героям Крут!".

На закінчення акції учасники виконали державний гимн та тричі проскандували „Слава Героям Крут!". Також біля пам'ятника С. Бандері було чутно святкові постріли мушкетів, адже саме жертовною перемогою, а не поразкою, звертаючись до присутніх, назвав бій під Крутами заступник голови фракції Всеукраїнського об'єднання „Свобода" у Львівській міській раді Юрій Михальчишин.

У 1918 році під селом Крути на Чернігівщині відбувся бій між загонами більшовиків і київськими студентами, гімназистами і курсантами, що стали на захист Української Народної Республіки. Пізніше останки 27 із майже 300 загиблих перепоховали на Аскольдовій могилі. На похороні у Києві президент Михайло Грушевський назвав героями юнаків, які загинули в нерівній боротьбі.

Відзначення 93-ої річниці бою під Крутами відбулися в Харкові, Луцьку, Тернополі, Івано-Франківську (марш вулицями провели пластуни) та інших містах України. *(Бі-Бі-Сі, „Зік")*

Смолоскипна хода 29 січня у Львові. Фото: УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Суд відмовився визнати вбивство Г. Ґонґадзе замовним

КИЇВ. — Олексій Пукач вбив Георгія Ґонґадзе не на замовлення, а за наказом. З погляду українського суду, це докорінно міняє справу. Покарання за таку провину, як виконання злочинного наказу, Кримінальний кодекс не передбачає. Приказку про „закон, як дишло“ підтвердив 31 січня Печерський районний суд Києва. Суд відмовився визнати вбивство журналіста Г. Ґонґадзе вчиненим на замовлення. Доводи представника потерпілої сторони щодо замовного характеру злочину судця Марія Пілаєва назвала „оціночними“. Таким чином, Печерський районний суд не задовольнив скаргу адвоката Мирослави Ґонґадзе Валентини Теличенко на рішення Генпрокуратури, винесене 3 грудня минулого року. Суд визнав законною тодішню постанову Головної прокуратури України (ГПУ) про закриття кримінальної справи проти Олексія Пукача в частині звинувачення його у замовному вбивстві. За висновком суддів, слідчий ГПУ, закриваючи цю кримінальну справу, діяв згідно з усіма нормами Кримінально-процесуального кодексу. Отже, О. Пукача більше не звинувачують у замовному вбивстві. Його звинувачують у „перевищенні влади та службових повноважень“, а також в „умисному вбивстві при обтяжуючих обставинах“. За версією українського суду, О. Пукач, вбиваючи Г. Ґонґадзе, виконував „злочинний наказ міністра Міністерства внутрішніх справ Юрія Кравченка та не встановлених слідством осіб“. Як мовиться у постанові слідчого ГПУ, правомірність якої відтепер підтверджена ще й Печерським райсудом, О. Пукач мав особисті його мотиви для здійснення цього злочину. Серед таких названі підвищення по службі чи отримання нового звання. З цією версією далі не погоджується представник потерпілої сторони. На думку адвоката В. Теличенко, відмова від формулювання „замовне вбивство“ зроблена слідчими з єдиною метою – допомогти замовникам уникнути відповідальности. „Тобто Пукач залишається крайнім і останнім в ланцюгу цього злочину“, – сказала В. Теличенко, коментуючи рішення Печерського суду. „Ми, звичайно, не задоволені рішенням і будемо його оскаржувати в Апеляційному суді“, – заявила В. Теличенко. Рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку протягом семи днів. *(„Голос Америки“)*

У Києві вперше покажуть відреставровані фільми О. Довженка

КИЇВ. — З 4 по 11 лютого в київському кінотеатрі Київ відбудеться Тиждень кіна Олександра Довженка – ретроспективний показ відреставрованих фільмів режисера. У програму увійшли всі дев’ять кінотворів О. Довженка: „Ягідка любови“, „Сумка дипкур’єра“, „Звенигора“, „Земля“, „Арсенал“, „Іван“, „Аероград“, „Щорс“, „Мічурін“, повідомили організатори. Українські глядачі вперше побачать відомі фільми О. Довженка, які пройшли повну цифрову реставрацію за державним замовленням Міністерства культури і туризму України. Покадрову реставрацію стрічок здійснила компанія „IBS“. О. Довженко входить до десятки найкращих світових режисерів „усіх часів і народів“, він є визнаним майстром українського кінематографії, зазначають організатори Тижня кіна О. Довженка. О. Довженко – радянський, український кінорежисер, письменник, кінодраматург, лавреат Ленінської (1959, посмертно) та двох Сталінських премій (1941, 1949). Багато з своїх сценаріїв О. Довженко так і не встиг реалізувати. Його дружина, режисер Юлія Солнцева, вже після його смерти зняла стрічки за його сценаріями „Поема про море“, „Повість полум’яних літ“ і „Зачарована Десна“. В грудні 2009 року в Києві на території Національної кіностудії ім. О. Довженка відкрився центр цифрового відновлення фільмів. *(„Кореспондент“)*

У США з України прилетіла делеґація

ВАШІНҐТОН. — Українська делеґація на чолі з Олегом Рибачуком 30 січня прибула до США, щоб проінформувати громадськість „про те, що відбувається в Україні“. До складу делеґації увійшли народні депутати Андрій Шевченко („Бльок Юлії Тимошенко-„Батьківщина“), Олесь Доній і Володимир Ар’єв (обидва – „Наша Україна-Народна самооборона“), а також журналісти й правозахисники. Метою поїздки є „проінформувати громадськість Европи й Конґрес США про те, що відбувається в Україні“. Між тим, в Україні соратники екс-голови МВС Юрія Луценка вже збирають підписи за припинення політичних репресій у країні – зокрема щодо екс-міністра. *(„Українська правда“)*

Г. Герман вже вирішила, що проєкт Д.Табачника треба обговорити

КИЇВ. — Підготовлений Міністерством освіти законопроєкт про вищу освіту потребує всенародного обговорення, заявила 31 січня заступник глави адміністрації Президента Ганна Герман. „У нас є дискусія (з міністром освіти Дмитром Табачником). Є різні підходи до концепції реформ в освіті. Я думаю, що потрібно провести всенародне обговорення, заслухати на Громадській гуманітарній раді наявні концепції і прийти до спільного рішення“, – сказала Г. Герман. Вона зазначила, що запропоновані реформи не повинні призвести до підвищення оплати за навчання. „І ми, дійсно, не можемо приймати рішення, які будуть обмежувати студентське самоврядування та занижувати статус або оцінювання провідних українських вищих навчальних закладів“, – зазначила Г. Герман. За її словами, „це нормально, коли висловлюються різні думки. Наприклад, у нас в парляменті зареєстрований законопроєкт Юрія Мірошниченка, який також концептуально відрізняється від того, що пропонує Д. Табачник“, – сказала чиновниця. – Тому потрібно спокійно все це розглядати, спокійно приймати рішення, таке, яке було б вигідно, в першу чергу, студентам, вузам, і яке спрямоване на виконання президентської програми, мета якої – вивести ряд українських вищих навчальних закладів у список найбільш оцінюваних у світі“. Раніше Г. Герман заявила, що президент Віктор Янукович не підтримає запропоновану Д. Табачником реформу системи освіти і додала, що готова пожертвувати своєю посадою заради того, щоб міністром освіти був не Д. Табачник, а хтось інший. У свою чергу Д. Табачник натякнув, що Г. Герман слід піти у відставку. *(„Українська правда“)*

Слідчий не пустив Ю. Тимошенко до Брюселю

КИЇВ. — Слідчий вирішив, що Юлія Тимошенко має залишатися в Україні, щоб брати участь у слідчих діях і не зможе поїхати до Брюселю на зустріч з представниками Евросоюзу, оскільки слідчий у особливо важливих справах Генеральної прокуратури України (ГПУ) відмовив їй у такому клопотанні. У прес-службі ГПУ відмову мотивували тим, що на той час призначено слідчі дії. Крім того, у ГПУ не виключають, що екс-прем’єр може залишити Україну і таким чином ухилитися від слідства. В коментарі партії „Батьківщина“ сказано, що відмова ГПУ завдає шкоду „міжнародному образові України та европейській перспективі нашої держави“. Політична партія Ю. Тимошенко вважає, що за недопуском Ю. Тимошенко за кордон стоїть Віктор Янукович. Тим часом у своєму інтерв’ю газеті „Вашінґтон Пост“ 28 січня В. Янукович заперечив, нібито він плянує відправити за ґрати екс-прем’єра. Він додав, що „дуже хоче бачити докази того, що Ю. Тимошенко невинна, якщо вона невинна“. *(Бі-Бі-Сі)*

Сенсаційне відкриття: мапа України 1918 року

ЛЬВІВ. — Фонди Львівського історичного музею поповнилися оригінальною мапою України 1918 року. Її передала музеєві приватна особа, яка випадково придбала унікальну мапу ще в радянський час. Науковці наголошують, що це – відкриття в українській картографії. На мапу 1918 року , яку видано в Австрії, вперше нанесли державні кордони України. На мапі написано – „Карта України 1918 року“. На ній нанесені кордони УНР станом на жовтень 1918 року. Тоді до української держави належали території Придністров’я, частина Білорусі – Берестейщина, Гомельщина (територія України простягалась углиб Білорусі на 80-150 кілометрів), а також східня Слобожанщина (сучасна Курська і Воронезька області – клин простягався на 250 кілометрів). „Без сумніву до складу України тоді входив Крим. Ця карта призначена для того, щоб сучасники, на підставі документу, а це є карта-документ, яка видана у Відні відомою фірмою, могли побачити якою була Україна у 1918 році, як ці кордони змінилися“, – сказав голова благодійного фонду „Україна-Русь“ Ростислав Новоженець. Для українців, які мешкали у 1918 році, ця карта відігравала велику ролю, бо було усвідомлення території, яку охоплювала незалежна Українська держава і розуміння, від кого її потрібно охороняти. У науковців немає сумнівів щодо автентичности мапи 1918 року. Під час передання мапи в музей зазначалося, що ніхто ні до кого не має територіяльних претензій, але карта є цікавою для українців, які повинні знати свою історію *(Радіо „Свобода“)*

10-річчя патріяршого служіння Глави УГКЦ Любомира Гузара

КИЇВ. — 23 січня з нагоди 10-річчя патріяршого служіння Глави Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Любомира Гузара з його особистою участю, а також владик – членів Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства, численного духовенства, монашества і черництва з усієї України, парафіян храму, представників громадськости та вірян Київської архиепархії УГКЦ у храмі св. Василія Великого у Києві була відслужена урочиста Архиєрейська Божественна Літургія.

У святковій Службі Божій також взяли участь Апостольський нунцій в Україні Архиєпископ Іван (Юркович) та Владика Станіслав Широкорадюк, Єпископ Римо-Католицької Церкви в Україні. Літургію провадив Владика Ігор (Возьняк), Архиєпископ Львівський УГКЦ.

„Ми вдячні Його Святості Патріярхові Любомирові, за служіння як Глави нашої Церкви! Це – відповідальне служіння, важке служіння, повне усяких викликів та перешкод“, – сказав у своєму слові Владика Ігор. Архиєпископ Львівський висловив подяку Предстоятелеві УГКЦ за смиренне служіння на цьому пості протягом 10 років. „Навіть за цей недовгий період вам довелося прийняти немало складних викликів і, довіряючи Богові, Ви успішно долали перешкоди, служачи своїй Церкві та своєму народові“, – підкреслив Владика Ігор.

Виступаючи з вітальним словом до Глави УГКЦ, Апостольський нунцій в Україні Архиєпископ І. Юркович зауважив, що Блаженніший Любомир під час свого служіння завжди є близьким до щоденних подій у житті українського суспільства.

На завершення урочистої Архиєрейської Божественної Літургії до присутніх звернувся Верховний Архиєпископ Києво-Галицький Любомир.

У своєму слові Глава Церкви підкреслив, що приймає цей день як подяку, але також як настанову. „Я дуже вдячний вам, що ви тут присутні, щоб разом зі мною дякувати, – сказав Глава УГКЦ. – Дякувати Богові, що зміцнював іпідтримував нашу Церквув часи переслідувань... Дякуємо Богові і за ті 20 років, коли наша Церква може повертатися до нормального життя. Це також Боже діло“, – зауважив Блаженніший Любомир. *(Пресова служба УГКЦ)*

НА ТЕМИ ДНЯ

Україна повертається до „кучмізму"

Тарас Кузьо

На початку 2011 року на своїй річній прес-конференції у Вашинґтоні міжнародна організація „Freedom House" опублікувала звіт щодо ситуації з правами людини у країнах світу, в тому числі й в Україні.

На прес-конференції була присутня група поважних експертів: Сюзан Ґласер – головний редактора журналу „Foreign Policy", Майкл Познер – заступник Державного секретаря США з питань демократії, прав людини і праці, Еліот Ейбрамс – старший науковий співробітник Ради зовнішніх стосунків (яка видає впливовий журнал „Foreign Affairs") і Том Малиновський – директор Вашинґтонського відділу організації „Human Rights Watch".

Ось як прокоментував цей звіт Дейвид Креймер, президент „Freedom House":

„З позиції України цей звіт не став несподіванкою – Україна більше не є „зеленою" (тобто вільною) країною, і питання полягає лише в тому, коли вона стане „синьою" (невільною) країною. Уже в 2011 році, лише за рік після обрання Віктора Януковича президентом, Україна повернулася до статусу „жовтої" (частково вільної) країни, який вона мала за часів президентства Леоніда Кучми. Тому очевидно, що уже в 2012 році, після парляментських виборів, які, швидше за все, будуть зфальсифіковані, чи у 2015 році, після нечесних президентських виборів, „Freedom House" знизить рейтинґ України до „невільної" країни.

Такий рейтинґ засвідчить, що режим В. Януковича становить собою значно більшу загрозу демократії, ніж режим Л. Кучми. У цьому полягає основна відмінність Л. Кучми від В. Януковича: перший міг вибудувати лише напівавторитарний режим (наприклад, він ніколи повністю не контролював парляменту), у той час, як В. Янукович та інші носії неорадянської культури з Донбасу мають набагато більше шансів створити повністю авторитарний режим евразійського типу.

В. Янукович, „донецькі" та Партія Реґіонів становлять найбільшу загрозу правам людини та національним правам українців з часів Леоніда Брежнєва – Володимира Щербицького. Це, знову ж таки, не є несподіванкою, оскільки вони є спадкоємцями консервативно-русофільского крила української радянської Комуністичної партії.

Сповзання України до авторитаризму матиме вплив на перспективи досягнення безвізового режиму з Европейським союзом, на переговори щодо укладення угод про зону вільної торгівлі та про асоціяцію, а також шанси отримати допомогу США через фонд „Millennium Challenge Account" і Міжнародний валютний фонд.

Якщо у 2013 році, після нечесних парляментських виборів 2012 року, Україна впаде в рейтинґу до „невільної" країни, з нею вочевидь будуть поводитись як з Білоруссю, проти чиїх посадовців ЕС і США застосовують санкції та відмовляють їм у наданні віз. Крім того, це може призвести до того, що Евро-2012 стане для України повним фіяско, а Організація безпеки і співробітництва в Европі відмовиться підтримати кандидатуру України на головування в 2013 році".

Під час прес-конференції „Freedom House" директор з досліджень Арч Падінґтон сказав, що після обрання Януковича в Україні почали набирати обертів неґативні тенденції: проведення нечесних виборів, політичне втручання в роботу судів, марґіналізація неурядових організацій, наступ на свободу преси.

А. Падінґтон також вказав на ролю таких реґіональних сил, як Росія та Китай, які поширюють авторитаризм. Росія аґресивно експортує „путінізм" до своїх сусідів. Звіт „Freedom House" вказує на погіршення ситуації з правами і свободами у країнах колишнього СРСР. Двома найбільш неґативними тенденціями стали сумнівні президентські вибори в Білорусі в грудні минулого року, які передували насильницькому придушенню акцій протесту, та загальний занепад рівня дотримання прав і свобод в Україні.

Крістофер Вокер, директор „Freedom House" зі студій, зауважив, що неґативні тенденції в Україні включають наступ на свободу преси, залякування активістів громадянського суспільства та посилення впливу виконавчої влади на судову.

„Досить іронічно, що перемога Віктора Януковича на президентських виборах минулого року стала, в багатьох відношеннях, несподіваним демократичним спадком Помаранчевої Революції, – сказав К. Вокер. – Саме ті сфери, в яких ми спостерігали суттєве покращення з кінця 2004-го до 2010 року, минулого року зазнали найбільшого удару. Це, насамперед, виборчий процес, відкритість масмедія та розвиток громадянського суспільства".

Після того, як Україна скотилася до „частково вільної" країни, на теренах колишнього СРСР наразі немає жодної „вільної" країни – за винятком трьох балтійських держав.

Росія та Білорусь разом з Іраном, Китаєм та Венесуелею увійшли до катеґорії найбільш потужних авторитарних режимів. Згідно з „Freedom House", у 2010 році ці країни діяли „особливо нахабно".

Тюремна тактика В. Януковича

В Україні триває переслідування провідника партії „Батьківщина" Юлії Тимошенко з боку Президента України Віктора Януковича та його урядової команди. Мету і етапи цієї кампанії визначив 28 січня у статті „Тимошенко-2" Іван Яковина, редактор розділу „Україна" російського інтернет-видання „Лєнта.ру". Він пише, що В. Янукович бачить Ю. Тимошенко як небезпечного опонента на наступних президентських виборах.

Щоб уникнути такої небезпеки, він вдається до тактики своїх колеґ – Володимира Путіна з Росії і Олександра Лукашенка з Білорусі. Отже, конкуренти мають бути ув'язнені. Але скоїти подібне з Ю. Тимошенко вкрай складно: вона має мільйони прихильників в Україні, а світова громадськість вже й так неприхильно дивиться на переслідування політиків в Києві.

Неважко пересвідчитися, що репресії торкнулися виключно колишніх співпрацівників Ю. Тимошенко в уряді. Розрахунок простий: а раптом вдасться „вичавити" з них якісь компрометуючі зізнання про Ю. Тимошенко.

Покищо судочинцям нового режиму вдалося змайструвати два „звинувачення": ніби попередній уряд витратив на виплату пенсій фонди з Японії, призначені для зменшення промислових викидів в атмосферу, а також, що уряд у 2009 році придбав за кордоном 1,000 авт „опель-комбо" для сільських фельдшерських пунктів, а ці авта, на думку прокурорів, непридатні через малу вмістимість і нездатність долати кепські українські шляхи.

З японськими грішми нічого путнього у В. Януковича не вийшло: виборці воліли мати пенсії, а не обіцянки про екологічно безпечні заводи. З'явилося гасло: „Юля – за пенсіонерів, Янукович– за олігархів". Тим часом і японські гроші знайшлися.

Щодо авт Ю. Тимошенко заявила, що вони дісталися Україні майже задарма і добре працювали при її урядуванні, а тепер чомусь виявилися небажаними.

Звісно, пише І. Яковина, вартість цих авт виглядає незначною у порівнянні з діями Ю. Тимошенко на газовому полі, де вона мала справу з мільярдами. Але перевіряти щось у цій площині люди В. Януковича остерігаються – там скрізь є зацікавлення „Ґазпрому", з яким сперечатися небезпечно.

Усвідомлюючи малу надію на можливість ув'язнення Ю. Тимошенко, команда В. Януковича робить ставку на нарощування звинувачень, щоб за таких обставин Ю. Тимошенко не змогла кандидувати на президентських виборах, до початку яких залишається усе менше часу.

Левко Хмельковський

СКУ знову вислав меморандуми про тиск на українців в Росії

ТОРОНТО. – 20 січня у зв'язку з продовженням утисків української національної меншини в Росії Світовий Конґрес Українців (СКУ) надіслав три поновлені меморандуми Верховному комісарові Організації Об'єднаних Націй у справах людських прав Наванатемові Пілаєві, директорові Бюра демократичних інституцій та людських прав Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) ДжанезовіЛенарчикові, Верховному комісарові в справах національних меншин ОБСЕ Кнутові Волебекові, голові Підкомітету Европейського Парляменту з питань прав людини Гейді Гауталі, комісарові Ради Европи з прав людини Томасові Гамарберґові, генеральному секретареві міжнародної правозахисної організації „Міжнародна амнестія" Салілові Шеті, президентові Консультативного комітету Ради Европи щодо Рамкової конвенції про захист національних меншин Райнерові Гофманові, голові делеґації Европейського Парляменту до Комітету парляментського співробітництва „ЕС-Росія" Кнутові Флекенштейнові, представникові відділу в справах Европи та Центральної Азії Всесвітньої неурядової організації „Нагляд за правами людини" Еріці Лалі.

Меморандуми звертають увагу на подальші намагання владних структур Росії ліквідувати українські громадські неурядові організації – Федеральну національно-культурну автономію українців Росії і Об'єднання українців Росії, припинити діяльність Бібліотеки української літератури у Москві включно з застосуванням фізичної сили проти директора бібліотеки.

СКУ закликає міжнародне співтовариство відреаґувати на неприпустимі дії Росії та захисти права української національної меншини в Росії.

СКУ

В. Янукович про „увікнення" України та роздягнених жінок

КИЇВ. – З Президентом Віктором Януковичем під час виступу в Давосі 28 січня на „Українському ланчі" трапився черговий конфуз. Він не зміг вимовити гасло промо-кампанії України, яка демонструється на світових телеканалах – „Увімкни Україну".

В. Янукович читав свій виступ з папірця. Він розповідав про збільшення чужоземних інвестицій до України після його приходу до влади. „Цей слоган - увікни..., увікни..., – вікнить для себе Україну – це слоган промокампанії нашої держави до Евро-2012", – спромігся вимовити В. Янукович, після чого додав:

„Для того щоб увікнути Україну, достатньо подивитися на неї власними очима, коли почнуть квітнути каштани в Києві. І у містах українських почнуть роздягатися жінки. Побачити цю красу – це чудово".

Останню його репліку про жінок ведуча ланчу журналістка Хрістя Фрилянд сприйняла як політично некоректну. „Політична коректність ще не досягнула України, але все одно було чудово почути про красу українських жінок", – сказала вона.

31 січня провідник фракції Партії Реґіонів Олександер Єфремов відповів на репліку про некоректність з точки зору европейців слів В. Януковича щодо українських жінок на форумі у Давосі:

„Мені як чоловіку приємно, що весною у нас розквітає природа і приємно дивитися на наших жінок. Для того, щоб зрозуміти цей гумор, необхідно жити в Україні". *(„Українська правда")*

АМЕРИКА І СВІТ

Бі-Бі-Сі закриває радіо українською мовою

ЛОНДОН. — Українська служба Бі-Бі-Сі закриває своє радіомовлення. В дії залишається веб-сайт „Мій Світ". Крім української, буде припинено радіомовлення також азербайджанською, російською (за винятком окремих програм), еспанською (для Куби), в'єтнамською, китайською і турецькою мовами. Керівництво наголошує, що це попередні пропозиції, які стануть чинними тільки після консультацій з профспілками. Проте профспілки назвали скорочення „жорстокими" і 26 січня провели акцію протесту біля „Буш-гавзу" в Лондоні – будинку, де працює Всесвітня служба Бі-Бі-Сі. Всесвітня служба Бі-Бі-Сі почала мовлення в 1932 році. Зараз її бюджет становить 272 млн. фунтів на рік (близько 430 млн. дол.), а загальна авдиторія теле- і радіопрограм, а також Інтернет-сайтів, досягає 241 млн. осіб по всьому світу. Виробництво програм Бі-Бі-Сі для британської аудиторії фінансується за рахунок телевізійного збору – особливого податку, яку платить кожна родина, що користується телевізором. Покищо Всесвітня служба, яка досі вела мовлення 32 мовами, фінансується Міністерством закордонних справ Британії. *(Бі-Бі-Сі)*

Співчуття СКУ постраждалим у Бразилії

ТОРОНТО. — Світовий Конґрес Українців висловив свої щирі співчуття у зв'язку з руйнівними повенями та зсувами в Бразилії, що спричинили численні людські жертви та завдали величезних втрат, ставши найважчою природною катастрофою в історії цієї країни. Стихійне лихо, що сталося внаслідок довготривалих проливних дощів, охопило велику територію в штаті Ріо-де-Жанейро та з новою силою почало поширюватись у сусідньому штаті Сан-Пауло. За останніми даними, кількість загиблих у затоплених територіях становить близько 800 осіб, пошкоджено і знищено приватне і державне майно, порушено енерґопостачання і телефонний зв'язок, а також відчувається нестача питної води, їжі та медикаментів. „Світовий Конґрес Українців передає свої слова скорботи усім постраждалим від повені в Бразилії та закликає все українство молитися за жертви цього стихійного лиха і за його якнайшвидше припинення", – заявив президент СКУ Євген Чолій. *(СКУ)*

ЕС запровадив санкції проти О. Лукашенка

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Новообраний Президент Білорусі Олександер Лукашенко склав черговy присягу на тлі критики західних урядів. Згідно з повідомленнями 31 січня, Европейський союз (ЕС) відновив заборону на в'їзд на його територію О. Лукашенкові та іншим офіційним представникам Білорусі – у відповідь на придушення акцій протесту після президентських виборів у грудні, які різко скритикували західні уряди. Заморожено активи та запроваджено заборони на в'їзд для 157 офіційних осіб. Західні уряди закликали звільнити десятки демонстрантів, яких затримали після виборів 19 грудня. Затриманими також були майже всі опозиційні кандидати у президенти. Білоруська опозиція та міжнародні спостерігачі назвали результати виборів зфальсифікованими. США також оголосили подібні санкції. ЕС вже запроваджував заборону на в'їзд та заморожував майно у 2006 році після попередніх президентських виборів, які також критикували західні уряди. Через два роки санкції скасували, щоб заохотити Мінськ до проведення реформ. Згідно з офіційними даними, О. Лукашенко, який керує Білоруссю з 1994 року, був переобраний, отримавши майже 80 відс. голосів. 21 січня цього року він офіційно склав присягу Президента Білорусі на церемонії, яку представники країн ЕС бойкотували. *(Бі-Бі-Сі)*

У Празі відкрилась Міжнародна конференція капелянів

ПРАГА, Чехія. — 1 лютого у Празі відкрилась 22 Міжнародна конференція капелянів – представників військових духовних служб країн – членів НАТО і держав, що входять до програми „Партнерство заради миру". Конференції капелянів проводяться щорічно, цього року до Праги приїхало понад 80 делеґатів з 37 країн світу, в тому числі й делеґація з України. Духовні служби в арміях НАТО представляють не тільки християнську релігію, але також юдаїзм, буддизм чи іслям. „Військовий капелян як етичний радник" – такою є цього року головна тема міжнародної конференції представників військових духовних служб, засідання нестимуть насамперед робочий і духовний характер. Конференція відбувається під еґідою міністра оборони Чеської Республіки Александра Вондри і Головнокомандувача об'єднаних збройних союзницьких сил НАТО в Европі (SACEUR) адмірала Джеймса Ставрідіса. Конференція у Празі завершить свою роботу 4 лютого. *(Радіо „Свобода")*

В Єгипті не вщухають масові протести

КАЇР, Єгипет. — Єгипетські сили безпеки застосували сльозогінний газ і водомети проти демонстрантів 25 січня у Каїрі, де зібралися десятки тисяч осіб для участи в акції протесту проти Президента Єгипту Госні Мубарака і його уряду. Демонстранти закликали до економічних і політичних реформ під час віча, інспірованого подіями у Тунісі, які призвели до усунення Президента Зіна аль-Абідіна Бен Алі. Незважаючи на проголошену урядом комендантську годину, десятки тисяч єгиптян 31 січня зібралися на площі Таґрір у Каїрі, вимагаючи припинення 30-річного правління Г. Мубарака. Гелікоптери пролітали над майданом, де маніфестанти закликали до відбуття у Каїрі 1 лютого „маршу протесту мільйонів", аби змусити Г. Мубарака піти у відставку. 31 січня по всій країні знову розгорнуто поліцейські сили, яким доручено дотримуватися реґулярного робочого режиму і не зводити сутичок з учасниками протестів. З часу спалаху демонстрацій 25 січня загинуло понад 100 осіб. Протести в Єгипті, які почалися на місцевому рівні, переросли в організований рух коли найбільше в країні опозиційне угруповання „Мусульманське братство", діяльність якого заборонена, заявило про свою підтримку найвідомішого єгипетського поборника демократичних реформ, колишнього генерального директора Міжнародного аґентства з атомної енерґії Мохамеда Ель-Барадея. Новостворена опозиційна коаліція, до складу якої входить Іслямістський рух, звернулася до М. Ель-Барадея з проханням зформувати уряд національної єдности і нав'язати контакт з військовим командуванням країни. Виступаючи на майдані Таґрір М. Ель-Барадей заявив, „повернутися ми вже не можемо". Він закликав до створення „нового Єгипту", де кожний громадянин може „жити свобідно і з гідністю". 1 лютого у телезверненні до нації Президент Єгипту Г. Мубарак заявив, що не кандидуватиме на виборах, які заплановані на вересень 2011 року. Президент зазначив, що віддав своє життя служінню людям і відходить від влади задля миру в країні. Тим часом 2 лютого в Каїрі спалахнули сутички між прихильниками і противниками Г. Мубарака, які закликають до його негайної відставки. *(„Голос Америки", „Кореспондент")*

Українська громада у Вашінґтоні привітала Архиєпископа Антонія

ВАШІНҐТОН. — 25-ліття служіння Архиєпископа Української Православної Церкви в США Антонія відзначила 22 січня українська громада у Вашінґтоні. Згадуючи свій перший рік служби, Владика Антоній сказав: „Я дякую Богові, що він послав Святого Духа, щоб керував моїм життям і моїм кожним словом, що вийшло від мене, щоб я міг помагати нашим людям і бути присутнім в той час визволення України і проголошення її самостійности". На святкування до Вашінґтону з'їхалися парафіяни та священослужителі не лише з навколишніх штатів, а й з інших конфесій. Усі вони вітали Архиєпископа і бажали довгих років служіння. „Архиєпископ Антоній – дуже добрий приятель, і ми часто тут в Америці маєм нагоду стрічатися, – сказав Митрополит Української Католицької Церкви у США Стефан Сорока. – Немає між нами ніякого непорозуміння. Це великий привілей у нас тут, в Америці". Церква св. Андрія, у якій проходили урочистості, була збудована у містечку Сілвер Спрінґ, що біля Вашінґтону, у 1986 році. Святкова літургія проходила українською та англійською мовами. Привітати владику прийшли й офіційні особи. Посол України в США Олександер Моцик вручив Архиєпископові Антонієві грамоту і подякував за його службу. Після літургії священики та прихожани зібралися за святковим столом. Присутніх розважали українські пісні та мелодії. *(„Голос Америки")*

Президент В. Янукович у Давосі критикував Росію

ДАВОС, Швайцарія. — У Давосі зібаралася економічна еліта світу, щоб обговорити повільне економічне видужання Заходу та підсилення Сходу на світовому економічному форумі, що розпочався 25 січня.

На форумі йшлося про ряд проблем – від кліматичних змін до проблем геополітичних конфліктів, міґрації та заборгованости урядів. „Світ ще ніколи не стикався з стількома змінами в той самий час, – сказав швайцарський економіст та засновник СЕФ Клавс Шваб. – І роля нашого щорічного зібрання полягає не лише у розмовах про ці випробування, а в тому, аби надати систематичну стратеґічну картину того, що важливе в ґльобальному маштабі і, якщо можливо, знайти розв'язку цих проблем".

Статуси великодержав Індії та Китаю були темою, яка найбільш обговорювалася. 31 січня у Давосі виступив Президент України Віктор Янукович і говорив про три енерґетичні проєкти. Там же В. Янукович підписав угоду з Азербайджаном про постачання скрапленого газу до України, він також позитивно оцінив рішення компанії „Shell" видобувати сланцевий газ в Україні, але скритикував енерґетичні проєкти Росії, які оминають Україну.

В. Янукович, промовляючи у Давосі, сказав, що „Україна поділяє стурбованість Польщі щодо політичної вмотивованости газопроводу „Північний потік", яким Москва плянує постачати газ до Европи дном Балтійського моря". Рік тому ми пропонували проєкт, який коштуватиме у п'ять разів дешевше і кінцевий пункт якого там, куди йде „Південний потік"... Якщо це спосіб тиску, а не комерційний проєкт, тоді виникають серйозні питання про те, як нам будувати взаємини сьогодні, не кажучи вже про майбутнє.

Аґентства новин цитують В. Януковича, який сказав, що „Південний потік" і „Північний потік" можуть бути способом тиску, назвавши їх малоефективними з економічної точки зору. „Інший проєкт, який сьогодні обговорюють Росія та Европа, це спорудження „Південного потоку". Ця можливість прямо стосується України, і тут я поділяю позицію Польщі", – сказав В. Янукович, маючи на увазі газопровід до південної Европи дном Чорного моря.

Росія транспортує 80 відс. свого газового експорту територією України, а решту 20 відс. – через Білорусь. Щодо угоди з Азербайджаном, то у підписаному меморандумі не йдеться про обсяг скрапленого газу для терміналу, який має відкритися 2015 року.

До Давосу прибуло 2,500 учасників. Серед них – 35 керівників країн та керівництво 1,400 впливових організацій.

На форумі виступили Президент Франції Ніколя Саркозі, Канцлер Німеччини Анґела Меркель, Президент Мексики Феліпе Кальдерон, Президент Південно-Африканської Республіки Джейкоб Зума, Президент Росії Дмитро Медведєв. *(„Голос Америки", Бі-Бі-Сі)*

Заява ОУН(д) з приводу релігійної ситуації в Україні

До „Свободи" 22 січня надійшла заява „Об'єднання Українських Націоналістів (державників)", текст якої вміщуємо з деякими скороченнями.

Конституція України проголошує свободу совісти і ґарантує свободу віросповідань для всіх громадян України. Згідно з конституційним принципом відокремлення Церкви від держави, органи влади мають толерантно ставитись до всіх конфесій, проте останнім часом Президент та уряд України, а також органи державної адміністрації та місцевого самоврядування в деяких областях засвідчують неприховану прихильність виняткво до одної конфесії – Української Православної Церкви, яка фактично є філією Російської Православної Церкви (РПЦ), а деякі її представники відкрито проводять антиукраїнську і антидержавну політику, заборонену законом.

Замість того, щоб сприяти створенню єдиної національної Української Помісної Церкви, яка є запорукою національної єдности українського народу, вони намагаються здійснити плян розвалу і знищення Української Православної Церкви Київського патріярхату (УПЦ КП), а також таких традиційних національних Церков, як Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ) і Українська Греко-Католицька Церква (УГКЦ), до яких належать мільйони парафіян.

Про таку ситуацію свідчать багато фактів, зареєстрованих в різних реґіонах України. Так, в Києві з місцевого бюджету на будівництво катедрального собору УПЦ МП виділено 15 млн. грн., на Теремках рейдерською атакою захоплено територію церкви свв. Бориса і Гліба УАПЦ, щоб передати її Московському патріярхатові.

За державні гроші на підставі рішення Херсонської обласної ради від 29 грудня 2010 року добудовується катедральний собор Московського патріярхату в Херсоні.

Києво-Печерську і Почаївську Лаври передали Московському патріярхатові, незважаючи на масові протести віруючих. Влада плянує передати також собор св. Софії з складу Національного заповідника „Софія Київська" Києво-Печерський Лаврі і тим самим порушити міжконфесійний балянс в Україні на користь РПЦ.

На Київщині та Донеччині місцеві адміністрації тиснуть на парафії УПЦ КП, беруть участь у підробці документів на власність, намагаються шантажувати парафіян та священиків.

У містечку Макарові, у селах Ясногородка і Маковище Макарівського району влада таємно і поспішно зареєструвала за зфальсифікованими протоколами зміни до статутів трьох парафій і без відома парафіян перевела їх до Московського патріярхату.

У Донецькій області представники Московського патріярхату разом з місцевою адміністрацією тиснуть на парафіян і меценатів, щоб перевести церкви в Кам'янці, Тельманівського району і в Роздольному, Старобешівського району, в Московський патріярхат, не гребуючи жодними засобами. В Маріюполі зловмисники спалили каплицю УПЦ КП.

Обурливою акцією, спрямованою проти церкви Покрови Пресвятої Богородиці УАПЦ в Цюрупинську на Херсонщині, є намагання місцевої влади опротестувати власність парафії на земельну ділянку, щоб передати її парафії Московського патріярхату...

Ненависть шовіністичних сил у центральних та південно-східних областях, підтриманих місцевою владою, відчувають вірні УГКЦ. У Броварах під Києвом і у Севастополі, незважаючи на законно одержані дозволи на земельні ділянки для будівництва храмів, вони не можуть приступити до будівництва через надумані перешкоди...

Згубна політика нинішньої влади у сфері релігії є частиною антиукраїнської і антидержавної політики у ділянці мови, освіти і культури з метою підриву національної свідомости і національної єдности українського народу – основи існування і процвітання Української держави.

Міжнародна громадська організація „Об'єднання Українських Націоналістів (державників)" висловлює протест проти такої політики і закликає Президента і уряд України та місцеві органи влади і самоврядування стати на позицію справжніх патріотів – захисників національних інтересів і цінностей, прав і свобод українських громадян.

Павло Дорожинський,
голова Центрального
проводу ОУН (д)

ЛЕКЦІЇ З ІСТОРІЇ

Інфільтранти

Святослав Караванський

Коли мене, засудженого на 25 років таборів, перевели до етапної камери Одеської тюрми, там було щось із 60 засуджених. Серед них були й комуністи, залишені совєтським КҐБ для підпільної праці в окупованій румунами Одесі.

Цих комуністів КҐБ згодом заарештував і засудив за співпрацю з румунською „Сиґуранцою". Справедливо чи ні, я не знаю і не можу судити. Але ми в камері мали розмови. Зокрема я розмовляв з Решетніковим. Імені не пам'ятаю. Решетніков був залишений в окупованій Одесі на посаді секретаря підпільного райкому комуністичної партії Водно-транспортного району Одеси.

Якось, довідавшись, що мене засуджено по справі ОУН, Решетніков підійшов до мене і розповів таке: комуністи-підпільники мали підпільний зв'язок з Москвою через радистів-парашутисток. Це був 1942 чи 1943 рік. Ішла війна. І з Москви надійшла телеграма до підпільників-комуністів: „Вступайте в ОУН". Це все із змісту телеграми, що розповів мені Решетніков. Очевидно, в телеграмі було щось ще, але Решетніков сказав мені тільки це і додав, що ця телеграма збила з пантелику підпільників, бо вони не знали, що таке ОУН і де його шукати.

Очевидно, що московські спецслужби мали на увазі, щоб комуністи інфільтрували ОУН і розкладали її зсередини, а також збирали відомості про оунівців. Але одеські підпільники виявилися не на висоті і до ОУН не вступили.

Про що говорить цей факт? П р о те, що серед методів КҐБ, інфільтрація різних, „чужих", зокрема антисовєтських, організацій мала велике поширення.

Крім цього випадку, КҐБ інфільтрувало ОУН в Одесі іншими шляхами. Я був рядовий неофіт ОУН, але серед її керівництва опинилися дві одіозні, як виявилося пізніше, особи: Мітя Карпов і Таня Карпова. Коли у квітні 1944 року Одесу „визволила" Червона армія, на другий день звільнення було виарештовано майже всіх одеських членів ОУН, за винятком Т. Карпової. М. Карпова теж заарештували, але за пару місяців випустили. Він давав покази на всіх заарештованих. Якщо про М. Карпова можна сказати, що він заломився в тюрмі, то про Т. Карпову і цього не скажеш. Її було залишено із завданням інфільтрувати ОУН. Ні його, ні її не суджено, коли інші оунівці дістали смертні вироки або десятки років таборів. Коли я в етапній камері розповів камерникам свою думку про ролю Т. Карпової у процесах ОУН в Одесі, мене викликав оперативник тюрми і погрожував розстрілом, якщо я буду і далі „патякати язиком". Очевидно, серед камерників були стукачі, які доповіли оперативникам мої слова. Цим моя тоді ще підозра знайшла підтердження.

Письменниця Докія Гуменна описує, як московські спецслужби інфільтрували письменницькі організації Радянської України, а автор-самоук Григорій Сірик описує, як КГБ інфільтрував українську поліцію в окупованій німцями Україні.

Цю свою підступну зброю – інфільтрацію – КҐБ (хоч і під іншим іменем) масово практикує серед самостійницьких рухів у незалежній Україні. Чим, як не інфільтрацією, можна пояснити перебування деяких осіб на досить високих постах у Народому Русі Ураїни, а потім – активну працю цих осіб в організаціях п'ятої колони?

Ближче до наших днів. Чи не був Віктор Балога, голова Адміністрації Президента Віктора Ющенка – інфільтрантом спецслужб у „Нашій Україні"?

Як на мене – був. Другий такий інфільтрант – Едуард Матвійчук, теперішній губернатор Одещини: до Верховної Ради доп'явся за списком „Нашої України", тобто видавав себе за патріота. Відтак переметнувся до п'ятої колони. Зараз же на посту губернатора Одещини – найлютіший українофоб.

Це ті інфільтранти, які не змогли або не хотіли лишатися й далі інфільтрантами і розкрили своє підступне нутро. Але в кожній організації, з якої виходить той чи той інфільтрант, неодміно має лишитися ще нерозкритий каґебіст. Рука КҐБ мусить бути присутня і далі там, звідки деінфільтрується той чи той працівник секретних служб.

За період 1945-1990 років КҐБ інфільтрував усі еміґраційні організації українців, росіян, поляків чехів тощо. Ті терористичні акти, які Москва здійснила на українських еміґраційних діячах, не змогли б відбутися без участи інфільтрантів.

Як аґентам КҐБ вдається інфільтрувати здорові патріотичні організації?

Очевидно, є різні способи, як зобразити себе симпатиком патріотів. І серед цих способів не останню ролю грають лестощі. Інфільтрант, як правило, вміє втиратися в довір'я до людей, слабких до лестощів. Для цього вони вибирають керівників організацій і „латаються" до них.

Візьмім В. Балогу. За які такі заслуги перед Україною В. Ющенко казав: „Балога – це я!"? Що такого зробив В. Балога, щоб обранець українського народу дорівняв до себе невідомого народові пройдисвіта? Цього В. Балога досяг лестощами. Він лоскотав самолюбство народного обранця і тим став його фаворитом. А на ділі підживлював ворожнечу між В. Ющенком і Юлією Тимошенко, за що дістав свої 30 срібняків у формі міністерського поста.

Слабким на лестощі особам не можна довіряти ніяких відповідальних постів, бо вони стануть жертвами лестивих шарлатанів. Але люди є люди і їм властиві людські пристрасті й хиби. Тому інфільтрантам вдається інфільтрувати все і вся.

Усі европейські організації, а надто ті, які не дуже симпатизують диктаторсько-загарбницьким уподобанням Москви, інфільтровано людьми КҐБ. Чим інакше можна пояснити любов, яку виказують до Президента Віктора Януковича деякі чільні особи Европейського союзу, наполягаючи на вступі відверто ворожих до демократії керівників України до ЕС?

Коли виникла профспілка „Солідарність" у Польщі, КҐБ засилав туди інфільтрантів.

Розвалити „Солідарність" не вдалося, зате інфільтранти мали інші вигоди зі свого інфільтрантства. Користуючись своїм членством у „Солідарності", деякі інфільтранти „Солідарности" стали депутатами Европарляменту і посідають там високі пости. Разом з інфільтрантами з інших країн колишнього Варшавського Пакту вони становлять помітну групу у парляменті, але покищо не можуть переважити Европейську Народну партію та інші патріотичні европейські партії в Европарляменті. Тому вони за підказкою з Москви покладають надію на появу в Европарляменті 150 депутатів-реґіоналів від України, якщо цю тоталітарно наставлену й керовану країну приймуть до ЕС.

Тоді інфільтрантам буде легко виконувати директиви московських спецслужб.

Ми й Україна

У грудні минулого року Товариство „Україна-Світ" відзначило 50-річчя своєї діяльности і цим ювілеєм волею-неволею визнало себе спадкоємцем і продовжувачем колишньої ретельно замаскованої каґебістської структури з гарною назвою – Товариство зв'язків з українцями поза межами України. Також великою мірою визнав це, і вже не мимовільно, а вповні свідомо, Президент Віктор Янукович, який у своєму привітанні на адресу Товариства підкреслив, що „треба усі течії діяспори спрямувати в наші нові державні турбіни" – не в розвиток демократії, не в наближення України до цивілізованого світу, не в святу справу українського національного відродження, а в „нові державні турбіни", іншими словами – слід підтримувати його владу, незалежно від того, що вона насправді чинить і куди провадить. Зокрема й особливо Президента непокоїть „найболючіша проблема – так звана четверта хвиля еміґрації, коли мільйони людей виїжджають за межі країни і утворюють велику дисгармонію нашого духовного життя".

Хіба це не дивне тлумачення проблеми? Хіба то ті мільйони, а не держава своєю байдужістю до народу, а то й відвертою антинародністю, спричинює дисгармонію суспільного життя в Україні?

І чому четверта хвиля – так звана? Тому що коле владі очі і є живим їй докором? Чи тому, що хотілося б відірвати четверту від третьої і заодно – від світового українства, унеможливити її активне долучення до діяспорних громад? Для „нових державних турбін" цей факт справді невеселий – що четверта хвиля (судимо передусім з американського досвіду) вносить істотне пожвавлення в церковне, культурне, наукове, мистецьке, спортивне життя наших громад, і що між усіма хвилями нема розходження в головному – у почутті обов'язку перед Україною, перед українським народом, який ніколи, ні для якої хвилі не переставав і не перестане бути рідним.

Тому дуже шкода, що утворене, а точніше – переназване вже після 1991 року Товариство „Україна-Світ" продовжує представляти життя українських діяспор в різних країнах, виходячи з застарілих уявлень або будучи не досить поінформованим. Наприклад, передювілейний звіт Донецького відділення Товариства „Україна-Світ" містить, нібито як констатацію, вигадку про „асиміляцію старої діяспори і зникнення разом з нею центрів української науки і культури у Західньому Світі", а також про „відсутність центрів української культури хоча б у світових країнах-лідерах...". Таке криве дзеркало не посприяє кращому порозумінню між Україною і світовим українством, а якщо зашкодить, то більше Україні і „державній турбіні" реґіоналів, а не діяспорі, котра в усьому довгому, понадсторічному процесі збереження національної ідентичности покладалася виключно на власні сили – на силу любови до України і на почуття відповідальности за її долю.

І якщо навіть правдою є, що знаменита третя хвиля все швидше рідшає і помітно відходить, то цей відхід також неспростовно пов'язаний з найщирішим відданням усякої енерґії – душевної, духовної, розумової, грошової – Україні.

А чим на це за майже 20 незалежних років відповіла діяспорі Україна?

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЛЮТИЙ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Невдовзі після 22 січня...

У ці перші посічневі дні ми ще живемо почуттями і думками, викликаними Днем Соборности, коли Україна і світове українство відзначали річницю преважливої історичної події – об'єднання Української Народної Республіки і Західньо-Української Народної Республіки 22 січня 1919 року.

О, так – достойна святкувань й урочистостей ця висока ідея, втілена того незабутнього дня, і хоч подальша боротьба за Україну зазнала трагічного спаду, дух соборности залишається нашою вічною цінністю. А щоб він був також творчою рушійною силою наших сьогоднішніх національних змагань, мусимо знов і знов передумувати ширший контекст тієї події, знаходячи в ньому відповіді на наші болючі „чому?" і якомога ясніші дороговкази на майбутнє.

Згадаймо тут тільки деякі подробиці, почавши з того, що знаменитий Акт злуки усіх українських земель стався після повалення влади гетьмана Павла Скоропадського, за Директорії. А вона була створена трохи раніше, в листопаді 1918 року, на підпільному засіданні Українського Національного Союзу, очолив її Володимир Винниченко.

Буквально через пару днів почалося антигетьманське повстання, швидко набувши значення всеукраїнського – після того, як П. Скоропадський проголосив остаточною метою своєї діяльности федерацію України з Московщиною і „відновлення Великої Росії".

Дуже шкода гетьмана, зробивбо він багато доброго для української справи, але несприятливі зовнішні обставини виявилися сильнішими – отой несамовитий пореволюційний соціяльний безлад, сум'яття в головах, фатальні непорозуміння між лівими і правими, між соціял-демократами і соціялістами-революціонерами, між селянством і пролетаріятом, між самими членами української владної верхівки. А до всього – революція в Німеччині й спричинений нею відступ з України прихильних до гетьмана німецьких військ.

Отож після зречення П. Скоропадського відкрилося поле дій, але, знов-таки, надто безмежне, аби усього його засіяти і зібрати рясний урожай. Тріюмфально вступивши до Києва наприкінці грудня 1918 року, Директорія оприлюднила свою програму, зіткану з обіцянок, виконати котрі так само не мала змоги, як і скинутий нею гетьман.

Нерозв'язною соціяльною проблемою залишалося земельне питання. Заражене більшовицькою пропаґандою бідне селянство вимагало негайної експропріяції державних, церковних і поміщицьких земель, тим часом чільні члени Директорії, зокрема В. Винничинко і Симон Петлюра, не знаходили спільної мови щодо суспільного устрою цієї відновленої ними Української Народної Республіки.

Почалася нова смута, виникло характерне для української ментальности „отаманство" – десятки озброєних загонів, командири котрих діяли на свій розсуд і під власними прапорами.

Цей вигідний момент для нападу на Україну не змарнувала більшовицька Москва, сутнісно залишаючись імперіялістичною й україножерною.

На жаль, Україну часів Директорії можна було запопасти голими руками, якщо ще врахувати, що В. Винниченко пропонував проєкт проголошення УНР „радянською республікою", а голова Ради Народних Міністрів Володимир Чехівський категорично виступав проти війни з більшовиками.

За цих складних умов і відбулося в Києві віче, значення якого – понадчасове: об'єднання усіх українських земель в єдиній Українській державі. Що за цю єдність варто боротися, серед усіх провідників Директорії зрозумів, принаймні найясніше, один тільки С. Петлюра. Він просто самою долею своєю був змушений взяти на себе ролю, за яку його соціялістично зорієнтовані колеґи назвали „диктатором".

2 лютого В. Винниченко зрікся головування в Директорії, її провідником став С. Петлюра.

А 5 лютого Київ уже опинився під чоботом московсько-більшовицьких військ. Уряд Директорії осів у Вінниці. З того часу, як підкреслюють авторитетні дослідники, почалася швидка еволюція С. Петлюри з соціял-демократа на проукраїнського ідеолога-державника, самовідданого борця за незалежність України.

Коли Директорію боягузливо покинули і соціялісти-демократи і соціялісти-революціонери, коли Михайло Грушевський, В. Винниченко, Микита Шаповал та інші чільні діячі УНР започаткували першу політичну еміґрацію з України, С. Петлюра у листі до Центрального Комітету Соціял-Демократичної Робітничої партії 11 лютого писав: „Виходячи з того, що сучасна ситуація для України надзвичайно складна і тяжка, я вважаю, що в даний момент всі творчі сили нашого краю повинні брати участь у державній праці, і не вважаю для себе можливим ухилитися од виконання своїх обов'язків яко сина свого народу перед Батьківщиною і буду, доки це можливо, стояти при державній праці...".

Попереду його чекало нелегке поєднання обидвох постів – голови Директорії і Головного отамана військ УНР, протягом 10 місяців практично очолюючи збройну боротьбу за свободу і незалежність України.

Були в тій боротьбі драми, були трагедії, але й були надзвичайно світлі, героїчні сторінки, як от леґендарний Зимовий похід, який тривав від жовтня 1919 року до травня 1920 року і під час якого Армія УНР здолала 2,500 кілометрів і в понад 50 боях розбивала значно чисельніші червоноармійські війська.

Згодом, вже на еміґрації в Парижі, С. Петлюра писав: „В урочистих актах законодавчих, у війні та повстаннях міцно виявляв наш народ свою волю жити незалежним державним життям.

Нехай боротьба буде довга і вперта, нехай вона бере нові і нові жертви, але Україна незалежна – хоче чи не хоче того Европа – таки буде".

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Не пхайте носа до чужого проса

З приводу сучасних взаємин між Росією і Україною треба сказати північному сусідові: „Перестаньте пхати свого носа до чужого проса, перестаньте бути варварами в XXI ст. Все, що не могли вкрасти з України, ви руйнували, палили бібліотеки, підривали українські святині, грабували всі цінності і вивозили до Москви у сховища".

Мені оповідали українські археологи, що, за їхніми даними, у підвалах Москви заховані тисячі награбованих з України історичних цінностей. Під час Другої світової війни Москва пограбувала більшу частину культурних надбань Европи. Жертвами стали Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Німеччина, Болгарія, Балтійські країни. Настав час, щоб Москва і кремлівські можновладці перепросили народи Европи за варварське поводження під час і після війни.

Український уряд повинен виставити Росії рахунок за Чорнобиль, за екологічну руїну в Україні, за всі Голодомори, а їх було немало. Але найбільшим був геноцид в 1932-1933 роках, коли мільйони невинних, старих, малих і ненароджених впали жертвою імперії зла тільки тому, що вони були українцями.

Міністерство освіти України нахабно переписує історію України за наказом Кремля. Тих, які через чужу мову вносять роздор в наше суспільство, треба гнати з України. Ми повинні поважати себе. Перестаньмо боятися їх, вони бояться нас і тому вигадують різного роду наклепи на Україну і наш народ. Москалі, а не росіяни, обкрадали і обкрадають Росію і Україну, і з цим накраденим капіталом розлізлися по цілій плянеті.

Чи світові політики сьогодні такі наївні і не розуміють, з ким вони мають справу? Як трагічно, що Европа так скоро забула, які злидні, горе і терор принесла Червона армія під час і після Другої світової війни!

Марія Ґоян,
Аделаїда, Австралія
(Вміщено уривок з великого листа)

Україна не повинна чекати

Прем'єр Росії Володимир Путін є ворогом України, який продовжує лінію „батька народів" Йосифа Сталіна через підступні арешти, щоб невинні люди відрікались від самих себе і „добровільно" підписували собі вирок.

Це В. Путін переслідує українську бібліотеку, вилучає книжки, у яких є бодай слово „націоналіст", хоче вбити патріотичний дух в народі. В Росії для українців відкривається царство КГБ, у якому правлять В. Путін і Патріярх Кирило. Для українців є Далекий Схід, де вони мали б таємні тунелі копати, щоб за ними сліди затирати і нових до неволі набирати.

Тепер для українського народу настав найвищий час об'єднатися, бо в єдності є сила. Треба пам'ятати про Лазаря Каґановича, бо їхній закон такий: „немає людини – немає проблеми". Україна не може чекати, поки деспот запустить глибоко корені в її землю.

Михайло Феш,
Тусон, Арізона

На підтримку рішучого кроку

У тижневику „Свобода" (ч. 1) було вміщено повідомлення про те, що у селі Мехедівка на Полтавщині парафія повернулася в лоно Української Православної Церкви Київського патріярхату після 20 років перебування під юрисдикцією Московського патріярхату.

Незважаючи на те, що за час, що минув, місцевий суд прийняв дві ухвали про арешт церковного майна на користь промосковського екзархату, селяни Мехедівки твердо вирішили стояти на позиціях правдивої Української Церкви, беззастережно протиставившись таким ганебним крокам нинішньої влади.

Нещодавно з Філіпсбурґу, Ню-Джерзі, на адресу громади у Мехедівці надішла поштівка від Оксани Сновидович-Мазяр, яка написала: „Прочитала у „Свободі" повідомлення Олександра Панченка про повернення парафії до Київського партіярхату. Зраділа безмежно за цей мужній і патріотичний крок з вашого боку. Зараз, як ніколи, важливо вистояти проти навали північного сусіда. Біда, коли люди, спантеличені чи облудою, чи підкупом, покидають лоно своєї Церкви. Ваш приклад гідний наслідування. З Полтавщини походять корифеї українського слова Іван Котляревський, Григорій Сковорода, Панас Мирний, багато інших відомих людей.

З роси і води під Божою Покровою та від людей пошаною сердечно вітаю усіх".

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

Охоче поділюся вістками про минуле

Переглядаючи архів „Свободи" за 1933-1949 роки, я дійшов висновку, що газету читали односельці або нащадки односельців моєї мами, яка була родом з села Великий Полюхів Золочівського району Львівської области.

За останній час мені вдалося зібрати невеликий архів старих світлин з життя цього села і навколишніх сіл Розворяни, Вижняни, Куровичі, Словіта, Заставне (давня назва Ляшки Королівські), а також чималі відомості з історії села від моменту його заснування через 1930-ті роки та буремний час Другої світової війни, а також післявоєнні роки національно-визвольної боротьби полюхівців в підрозділах Української Повстанської Армії проти радянського режиму та репресій з боку НКВД.

Якщо когось з читачів газети цікавить минуле та сучасне життя мешканців села Великий Полюхів та навколишніх сіл, я від щирого серця поділюся цією інформацією. Моя електронна адреса: jurek.waszkewicz@wp.pl.

Юрій Вашкевич,
Варшава, Польща

Недуга цієї влади стає пошестю

5 січня Кабінет міністрів України видав розпорядження щодо реорганізації Національного науково-дослідного інституту українознавства (НДІУ). Що стоїть за цим розпорядженням, наші читачі зрозуміють з ниже вміщеного листа професора україністики і довголітнього голови Відділу слов'янських наук у Манітобському університеті в Канаді, члена Американської асоціяції україністів Ярослава Розумного до директора НДІУ д-ра Петра Кононенка.

...Вістка про розпорядження Кабінету міністрів України про реорганізацію Національного науково-дослідного інституту українознавства була для нас прикрою новиною, але, на жаль, очікуваною – судячи з того, як міністер освіти і науки України Дмитро Табачник трактує провідні університети України та загалом українську культуру.

Знаємо також, що подібні ліквідування культурних осередків та бібліотек української національної меншини відбуваються в Російській Федерації. Про те, як українська культурна присутність в Росії дратує московську владу, довідуємося з західньої преси в зв'язку з зустріччю в цій справі президента Світового Конґресу Українців Євгена Чолія з Верховним комісаром національних меншин Організації безпеки і співпробітництва в Европі Кнутом Фолебеком. Отже, ця наруга над українством відбувається паралельно – в Україні й у Росії, тому є логічним припущення, що плянуються вони в тому самому центрі. Все це відбувається поспіхом, гарячково, грубо, непрофесійно – і в Росії, і в Україні.

Одним з прикладів такої грубої помилки є лукавий плян „реорганізації", а насправді – ліквідації дуже серйозної інституції досліджень – пізнання свого національного обличчя, що заборонялося, починаючи Петром I і Катериною II. Ми, наприклад, не чуємо раціонального обґрунтування, для чого впихати на територію Інституту українознавства дисципліну, не споріднену з українознавством – досліджування всесвітньої історії?

Набагато логічнішим та інтеліґентнішим було б відкрити самостійний інститут досліджень універсальної історії або в Києві, або навіть у Донецьку, якщо міністер освіти і науки, а віднедавна – і молоді й спорту Д. Табачник так щиро цікавиться вселюдською історією або історією сотворення світу.

Насправді річ не у вселюдській історії, а в тому, що міністер освіти стурбований елітарністю української освіти й науки в інститутах та в таких навчальних закладах, як Національний університет „Києво-Могилянська академія" й Український Католицький Університет. Але Кабмінові покищо бракує відваги безпардонно закрити ці установи, а їх працівників заарештувати.

В Україні сьогодні міністри роблять це хитріше, щоб елітарність знищити, а українську культуру в цілому звести до колгоспних стандартів.

Те, що сьогодні відбувається в Україні, нагадує часи совєтської окупації Української Народної Республіки 1920-их років. Нагадує процеси й суди над вигаданою Спілкою Визволення України, більшовицькі погроми над українською інтеліґенцією, ліквідування Української Академії Наук, закривання бібліотек і нищення архівів, самогубства українських комуністів Миколи Хвильового й Миколи Скрипника – як вияв їхнього розчарування й протесту.

Все, що робиться тепер, робиться нечистими руками, відкрито ворожими до держави, яку вони захопили й правлять нею, як і в 1920-му. Правлять з ненавистю до народу, на землі якого живуть і багатіють, а народ тієї землі примушують шукати хліба на чорній роботі в інших країнах.

Все це антиукраїнці роблять цинічно, під масками „реформ" і „реорганізацій", не застановлюючись над аморальністю своїх вчинків, над своєю продажністю. Ніхто з них не думає, до чого воно може довести й чим воно закінчиться.

Ми цінимо працю й здобутки Інституту українознавства й дуже стурбовані намірами „міністрів" нівтралізувати значні досягнення цієї інституції антинауковими, українофобними „експериментами" на організмі української культури й української людини.

Якщо цей експеримент зреалізується, при пасивному спогляданні байдужої й заляканої еліти на державних посадах, то україножерна лявіна котитиметься далі й душитиме все на своїй дорозі.

Недуга цієї влади стає пошестю, проти якої треба шукати лікарств, щоб зупинити на своїй землі середньовічний шабаш чортів і відьом.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Колядники СУМ відвідали Головну канцелярію УНСоюзу

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Члени Відділу Спілки Української Молоді Америки з Джерзі-Сити, Ню-Джерзі, 17 січня відвідали Головну канцелярію УНСоюзу, де виконали для працівників Головної канцелярії та тижневиків „Свобода“ і „Український тижневик“ ряд колядок і виголосили новорічні вітання. *Фото: Рома Гадзевич*

Новий член УНСоюзу

Роман Полюга, син Ольги Сеник і Руслана Полюги, з Лос-Анджелесу, Каліфорнія – новий член 257-го Відділу УНСоюзу. Свого синочка забезпечили батьки.

На цьому місці може бути фотографія вашого сина чи дочки, внука чи внучки – нового члена УНСоюзу!

Осередок СУМ пожертвував 100 тис. дол. на розбудову оселі в Еленвілі

ТРЕНТОН, Ню-Джерзі.– 13 січня в гостинному дому Михайла і Дарії Лашинів відбулося засідання управи Осередку ім. полковника Євгена Коновальця Спілки Української Молоді (СУМ) в Трентоні, в якому взяли участь голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун і колишній голова Богдан Гаргай. У нараді взяли участь голова Осередку Михайло Дзюбас, секретар і фінансова референтка Дарія Лашин, члени управи Надя Литвин, Михайло Лашин і Володимир Литвин.

Представники Крайової управи СУМ поінформували про збирання фондів на розбудову Оселі. Крайова управа СУМ і управа оселі під проводом голови Романа Колінського і адміністратора Андрія Стасева поставили за мету протягом двох наступних двох років зібрати 1 млн. дол. для капітального ремонту та віднови оселі.Плян розбудови розісланий до всіх осередків СУМ.

Голова Осередку СУМ в Трентоні Михайло Дзюбас (праворуч) вручає чек Андрієві Бігунові, далі стоять Дарія Лашин, Володимир Литвин, Надя Литвин, Михайло Лашин.

На заклик відгукнулися щедрими пожертвамифінансові установи – Федеральна Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі, Ню-Йорк, Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч"в Ню-Йорку, Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч"в Чикаґо, Фундація „Спадщина"в Чикаґо, а разом з ними – сумівські осередки та ширше українське громадянство.

Управа Осередку СУМ в Трентоні ухвалила пожертвувати з своїх заощаджень 100 тис. дол. на розбудову оселі, чим заслужила звання Мецената Крайової управи СУМ в Америці.

А. Бігун, приймаючи пожертву, висловив признання засновникам Осередку, всімколишнім тасучасним його керівникам за те, що зуміли тяжко запрацьований гріш заощадити, а тепер у потребі передати його на таку благородну ціль.

Оксана Бартків

Свято „Ялинки" відбулося в Пасейку, Ню-Джерзі

„Українські герої ідуть до малого Ісуса" –рій „Упівці", сценку підготували Мотря Федорко та Стефан Порада. Фото: Ґеня Максимів

Танець „Козачок" у виконанні ансамблю Молодшого юнацтва „Тополя". Хореографія: Дмитро Ленчук. Фото: Ірка Тимків

ПАСЕЙК, Ню-Джерзі. – Управа Спілки Української Молоді (СУМ) Америки, виховники та вся молодь вміло підготували імпрезу – „Ялинку", яка відбулася 23 січня в Українській централі Пасейку. Мороз та гори снігу не стали перешкодою, і гості вщерть заповнили велику залю.

Імпрезу відкрив голова Осередку СУМ Павло Фіґоль і попросив пароха о. Андрія Дудкевича промовити молитву та поблагословити обід. Ведучий – голова Української централі Степан Журавський привітав представників організацій і гостей. У своєму привіті станичний Пласту Богдан Гайда наголосив на вагомості дружної співпраці з Осередком СУМ і побажав дальших успіхів. Голова Фундації Народного дому Володимир Рудакевич, крім побажань, передав чека на 500 дол.

Вітаючи присутніх, голова місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки адвокат Костянтин Ваньо, як президент Кредитівки „Самопоміч" в Пасейку-Кліфтоні, повідомив, що на звернення Осередку СУМ до громади про допомогу на ремонт Оселі СУМ в Еленвілі, Ню-Йорк, місцева Кредитова кооператива „Самопоміч" погодилась додавати гроші до кожної пожертви, доки загальна сума досягне 25 тис. дол. На „Ялинці" К. Ваньо заявив, що таку суму пожертв громади досягнуто і кредитівка додає ще 25 тис. дол. Присутні прийняли цей дар з великим задоволенням.

Іван Буртик виголосив привіти від Головної управи Організації Оборони Чотирьох Свобод України і Стейтової ради УККА та просив дружинників СУМА поповнювати ряди ООЧСУ, бо треба допомогти патріотичним силам у змаганні з антиукраїнським урядом в Україні, а також складати коляду на фонд Організації Українських Націоналістів. Теплими, зворушливими словами привітала Осередок голова Відділу найновішої еміґрації Галина Семенюк.

Після офіційної частини, при обіді, почалась мистецька програма. На сцену вийшли не менше 100 членів Осередку у чудових строях, віком від п'яти до 16 років, які гарно виконали коляду „Бог Предвічний".

А далі окремі групи виконали ще 10 різних сценок, кожна з яких символізувала якийсь історичний епізод з історії українського народу – „Упівці", „Соняшники", „Стрільці", „Месники" та „Гетьмани". Найбільше оплесків зібрали малі „Гусенята" і „Суменята", які вдалим виконанням потішили батьків і всіх присутніх.

Танцювальні ансамблі старшого і молодшого юнацтва під керівництвом вчителів хореографії Дмитра та Івана Ленчуків виконали народні танці „Козачок", „Гуцулка" та „Гопак".

Найбільшою розвагою для всіх була поява св. о. Миколая з великим вантажем подарунків для чемних діточок.

Свято приготували Управа Осередку СУМА, Батьківський комітет, виховники і виховниці Ігор Андрах, Стефан Порада, Михайло Подберезняк, Юрій Оліярник, Мотря Федорко, Ганя Преґнер, Анета Ферієра, Ліліяна Худолій, Ірка Тимків, Кася Лашин, Ліда Лукашук, Таня Бігуняк та Адріяна Головко.

Іван Буртик

„Зоря над Вертепом" – виконують рої Старшого юнацтва „Гетьмани",„Циганочки" та„Калина".Підготували Ліліяна Худолій, Ірка Тимків, Кася Лашин. Фото: Ірка Тимків

Різдвяний Вертеп відбувся в парафії свмч. Йосафата

Учасники Вертепу в парафії свмч. Йосафата. Фото: Стефан Фартушок

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ.– Традиційним обідом-просфорою 23 січня парафія свмч. Йосафата відсвяткувала Різдво. Літургію відслужив парох о. Ігор Блощинський.

Після Богослужіння парафіяльна громада зібралась на концерт учнів школи св. Йосафата, який відкрив вступним словом Роман Дубенко.

Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять довголітнього дириґента парафіяльного хору Володимира Лупаня.

Учні відтворили на сцені традиційний український Вертеп, що його підготувала учителька української мови Ірина Іванкович-Блощинська.

На сцені були Пречиста Діва Марія (Меланія Дубенко), яка заколисувала маленького Ісуса під сольове виконання „Колискової" Йогана Брамса, Йосиф (Ієн Веґнер), пастирі (Микола Лайдон, Алкрена та Вйосана Гїєлі, Аланіс Матія та Христя Ольховецька), радісну новину яким принесли небесні ангели (Меланія МекІнтайєр, Ніна Данко й Діяна Ґаврих).

Царські дари Новонародженому Спасителю склали три мудреці (Дмитро Кириченко, Сем Шейфер та Френк Года). Жид (Софія Денека) віншував староєврейським звичаєм.

Не обійшлося й без небажаних відвідин чорта (Марта Пенкальська), який, однак, не зміг залякати дітей погрозами про пекельні кайдани.

До пісенної частини Вертепу увійшли колядки „Тиха ніч" (англійською мовою), „Бог ся рождає" та „Бог Предвічний" (українською мовою).

Парох о. Ігор Блощинський тепло подякував дітям за участь у Вертепному дійстві, яке, на його думку, було чималим випробуванням, адже значну частину україномовних ролей виконували діти-американці. Костюми приготувала для дітей директорка школи Х. МекІнтайєр. Р. Дубенко подякував Всевишньому за дар парафіяльної спільноти, за усі добродійства, якими Він обдаровує кожного з нас.

Під час святкового обіду, що його приготували члени Апостольства молитви, присутні взяли участь у розігрі льотерії.

Ірина Іванкович-Блощинська

Діти з Української Православної Ліґи завітали в „Українське село"

ВОРЕН, Мишиґен. – 28 листопада 2010 року діти Молодшого відділу Української Православної Ліґи при Українській православній катедрі св. Покрови в Савтфілді, Мишиґен, відвідали жителів „Українського села" у Ворені.

Супроводжували дітей директор школи релігії й українознавства ім. Лесі Українки Вікторія Волянюк, її мама Тамара Козачок з внуками Михайликом і Віталієм, вчителька Єлисавета Симоненко та Андрій Смик – батько Тані і Мілі Смиків.

Метою відвідин було знайомство з людьми старшого віку, жителями „Українського села".

Ліґа видає свій бюлетень „Промінь", перше число якого в листопаді 2009 року приготовила до друку Є. Симоненко. Члени Ліґи кожної неділі від грудня до січня влаштовують в парафіяльній залі „Різдвяну крамничку", в якій можна придбати кутю, мак, сухі овочі, а також різдвяні картки, хрестики, іконки.

Прихід з продажу йде на підтримку безкоштовних їдалень для потребуючих в Україні. Діти вчаться співати, колядувати, організовують зустрічі з св. Миколаєм, різдвяні концерти.

Діти разом з наставниками розпочали зустріч з жителями „Українського села" співом „Отче Наш", а потім перейшли у велику залю, де їх радісно зустріли мешканці села.

Почалось знайомство, огляд будинку, нової прибудови, де розміщені кімнати комп'ютерів, лікувальної терапії. Діти оглянули капличку, де відбувається кожного четверга Служба Божа. Потім почали розмови з жителями села.

Т. Смик мала бесіду з Іваном Мельником, який походить з Тернопільщини, знає очевидців Голодомору 1932-1933 років. І. Мельник виростив четверо дітей, а на старші літа пішов жити в „Українське село".

М. і В. Волянюки вислухали розповіді Теклі Дульки, Анни Мудрої. Таня Легуняк розмовляла з Катериною Співак, а М. Смик – з Джіною Зелінською. Вони всі розповідали про своє життя в Україні, в Америці, про своє перебування в селі, де мають все потрібне для нормального життя. Кожного четверга їх відвідують медичні сестри, а раз на місяць – лікарі. Про них дбають господарські працівники. Привозять їм готові обіди.

Село придбало автобус, який возить жителів до лікарів, на екскурсії. В „Українському селі" старші віком люди знайшли тепло і затишок для свого життя.

Дітям молодшого відділу дуже сподобалось в „Українському селі", особливо чудово прибрані ялинки, вітрини з українськими вишивками, виставки картин і одягу, вони пообіцяли, що обов'язково будуть по можливості відвідувати село і приятелювати з його жителями.

Допомогала в організації зустрічі Христина Шумейко.

Катерина Ткачук

Діти Української Православної Ліґи з своїми наставниками і мешканцями „Українського села".

Вітаємо студентів-стипендіятів 2010-2011 року – членів УНСоюзу!

Марійка Дрич

Український Народний Союз продовжує відзначати академічні досягнення та громадську активність наших студентів, членів УНСоюзу, щорічно надаючи їм грошові винагороди і цим заохочуючи до нових звершень.

Цього року, за рекомендацією Стипендійної комісії, УНСоюз призначив стипендії та нагороди 81 студентові, членам УНСоюзу, що становило 16,825 дол.

Найвищу нагороду, стипендію Осипа і Дори Ґаландюків, у сумі 2,000 дол. отримала Лариса Кобзяр, членка 489-го Відділу, відмінна студентка факультету психології у Fordham University, Ню-Йорк.

Дівчина дуже активна в українській громаді. Вона навчалася в українській суботній школі в Ню-Йорку і на відмінно склала матуру з української мови, літератури та історії. Літні вакації проводила на таборах „Вовчої Тропи“, де спочатку була звичайною пластункою, а згодом стала виховницею. З особливою теплотою студентка згадує відвідування денних гуртків українського фольклору в Гантері, де вона вивчала українські народні пісні і танці, читала українські вірші та поеми, брала участь у виставах за відомими українськими творами.

В майбутньому вона мріє здобути ступінь маґістра з психології та досконало оволодіти українською і французькою мовами.

Стипендію д-рів Марії, Дмитра та Ольги Яросевичів у сумі 1,000 дол. отримала Марія Гарас, членка 47-го Відділу, відмінна студентка історичного факультету Yale University, Конектикат. Твір, який дівчина написала в прилозі до стипендійної аплікації, свідчить про її розум і допитливість. Вона зростала в сім ї, де любили книгу, тому й тепер, навчаючись в Yale University, студентка багато часу проводить в університетській бібліотеці, вивчаючи давню історію і географію. Вона гордиться своїм українським корінням і вдячна родині за збереження та підтримку українських традицій.

Стипендію Йосифа Волка у сумі 750 дол. отримав Павло Гадзевич, член 287-го Відділу, відмінний студент Lafayette College, Пенсильванія.

Павло надзвичайно активний в українській громаді Morris County. Навчався і на відмінно захистив матуру в Школі українознавства ім. Лесі Українки у Випані, Ню-Джерзі. Вільно володіє українською мовою. Змалку брав участь в ансамблі українського танцю „Іскра“. Грав у відбиванку за „Чорноморську Січ“. Працював добровольцем для Фонду допомоги і розвитку „Дітям Чорнобиля“. Тепер, у вільний від навчання час, добровільно працює для Українського Американського культурного центру Ню-Джерзі. Юнак пройшов пластунський шлях від табору пташат аж до юнацтва. Кожного року, під час літніх вакацій, працює на таборах виховником, допомагаючи виховувати молоде покоління пластунів. Студіює економіку і політичні науки.

Стипендію Блакстону, засновану Корпорацією Українського Народного Дому у Блакстоні, Масачусетс, у сумі 500 дол. кожна, отримали Іан Айкорн і Александра Тепер.

І. Айкорн студіює біологію в University of Massachusetts. Також є членом 206-го Відділу УНСоюзу. Бере активну участь у житті парафії Української православної церкви у Вунсакеті, Ровд Айленд, співає в церковному хорі, є учасником молодіжної групи, котра організовує різноманітні національні свята і пікніки при церкві.

А. Тепер є студенткою факультету психології в University of Vermont, членкою 206-го Відділу УНСоюзу. Зростала в родині, де дотримувались українських традицій. Була учасницею гуртка українського танцю при церкві. Брала активну участь у збірці одягу та продуктів для малозабезпечених людей в Україні. Любить спорт – грає у футбол та баскетбол. В майбутньому мріє здобути ступінь маґістра психології.

Решта 76 студентів, членів УНСоюзу, отримали звичайні нагороди, суми яких залежать від року студій та академічних осягнень. Звичайні нагороди цього року були розподілені в такий спосіб: 23 студенти першого року студій отримали по 125 дол., 19 нагород по 150 дол. уділено студентам другого року студій, 18 нагород по 175 дол. – студентам третього року і 16 нагород по 200 дол.- студентам останнього року університету чи коледжу.

Український Народний Союз вітає всіх студентів, переможців цьогорічної стипендійної програми! Бажаємо вам удачі і снаги в майбутньому! Нехай споконвічні слова Тараса Шевченка „І чужого научайтесь, й свого не цурайтесь“ стануть моттом життя кожного з вас. А УНСоюз, з багаторічною історією, буде для вас частинкою України на американській землі.

Ми заохочуємо молоде покоління підтримувати УНСоюз через придбання різноманітних видів страхування, які УНСоюз пропонує; передплачувати тижневики „Свобода“ і „The Ukrainian Weekly“, які УНСоюз публікує; а також відвідувати нашу чудову Союзівку, власником якої є УНСоюз. Будучи членами УНСоюзу, ви зможете скористатися всіма братськими привілеями, які надає УНСоюз і внести свій вагомий вклад у збереження української культури та спадщини.

За інформацією про стипендійні програми УНСоюзу телефонуйте: 1(973) 292-9800, ext. 3011, або відвідайте нашу інтернет-сторінку www.UkrainianNationalAssociation.org під заголовком „Our Benefits“.

$2,000

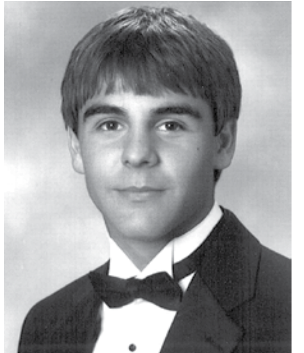
Larissa Kobziar, (UNA Branch 489), is a student at Fordham University.

$1,000

Maria Haras, (UNA Branch 47), is a student at Yale University.

$750

Paul Hadzewycz, (UNA Branch 287), is a student at Lafayette College.

$500

Ian Eichorn, (UNA Branch 206), is a student at the University of Massachusetts at Amhesrt.

Alexandra Teper, (UNA Branch 206), is a student at the University of Vermont.

$200

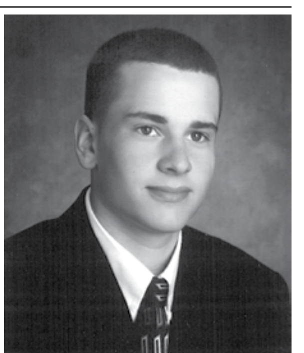
Natalie Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at North Western University of Maryland.

Ryan Conroy, (UNA Branch 242), is a student at Pennsylvania State University.

Jennifer Finley, (UNA Branch 777), is a student at Kutztown University.

Sean Halligan, (UNA Branch 39), is a student at Utica College.

Michele Henderson, (UNA Branch 112), is a student at Appalachian State University.

Roman Kaploun, (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

Nick Kobryn, (UNA Branch 130), is a student at Manhattan College.

Alexandra Kostyrko, (UNA Branch 486), is a student at Oklahoma City University.

Travis Kovalovsky, (UNA Branch 63), is a student at Clarion University of Pennsylvania.

Nicholas Maziekas, (UNA Branch 305), is a student at The Pennsylvania State University.

$200

Katria Misilo, (UNA Branch 269), is a student at Stevens Institute of Technology.

Kelly Mowchan, (UNA Branch 277), is a student at Central Connecticut State University.

Nadiya Mytseylo, (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

Mary Reft, (UNA Branch 120), is a student at The Ohio State University.

Maksym Say, (UNA Branch 112), is a student at Cleveland State University.

Adrian Winiarskyj, (UNA Branch 277), is a student at the University of New Haven.

$175

Adam Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

Michael Demyan, (UNA Branch 777), is a student at Daemen College.

Benjamin Fil, (UNA Branch 13), is a student at Rensselaer Polytechnic Institute.

Adriana Futala, (UNA Branch 257), is a student at California State University.

Larissa Hanuszczak, (UNA Branch 127), is a student at LeMoyne College.

Victor Hanas, (UNA Branch 327), is a student at Towson College.

Lydia Hryszczyshyn, (UNA Branch 83), is a student at Drexel University.

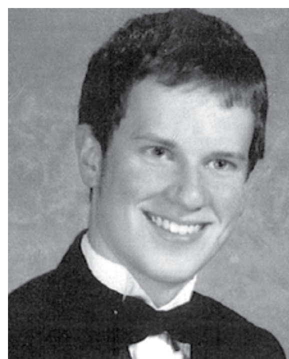
Daniel Kopystanski, (UNA Branch 360), is a student at Ithaca College.

Alexandra Lewycky Kozak, (UNA Branch 83), is a student at Temple University.

Andrew Lasiy, (UNA Branch 371), is a student at Muhlenberg College.

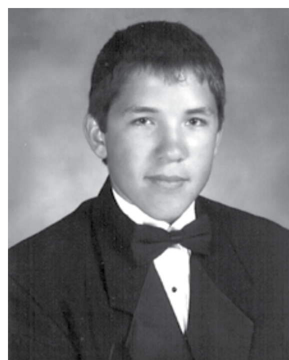
Matthew Liteplo, (UNA Branch 5), is a student at Manhattan College.

Marysa Milinichik (UNA Branch 147), is a student at Juniata College.

Michael Nemeth, (UNA Branch 83), is a student at Gettysburg College.

Gregory Serba, (UNA Branch 173), is a student at Virginia Tech.

Michelle Szpara, (UNA Branch 22), is a student at the University of Illinois at Chicago.

Christine Uzdejczyk, (UNA Branch 8), is a student at Bentley University.

Jessica L. Winkelspecht, (NA Branch 137), is a student at The Pennsylvania State University.

Andrew Zwarycz, (UNA Branch 83), is a student at Temple University.

$150

Emilia Ben, (UNA Branch 125), is a student at Carroll University.

Eric Delgado, (UNA Branch 245), is a student at Kean University.

Adrianna Demjamczuk, (UNA Branch 240), is a student at Art Institute of Pittsburgh.

$150

Paulo Demczur, (UNA Branch 86), is a student at The Pennsylvnia State University.

Adrian Fororwycz, (UNA Branch 399), is a student at the University of Illinois at Chicago.

Dianna Gardner, (UNA Branch 368), is a student at Florida State University.

Nicole Honig, (UNA Branch 360), is a student at the University of Central Florida.

Lesia Jakowiw, (UNA Branch 59), is a student at Housatonic Community College.

Eugene Kosachevich, (UNA Branch 269), is a student at Fairleigh Dickinson University.

Lydia Kowinko, (UNA Branch 59), is a student at the Univesity of Connecticut.

Joseph Kozak, (UNA Branch 83), is a student at the University of Pittsburgh.

Stephanie Kozak, (UNA Branch 83), is a student at St. Joseph's University.

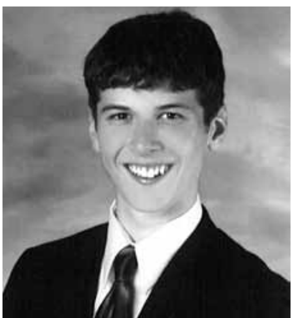
Alexandra Kuzysyn, (UNA Branch 450), is a student at Rutgers University.

Dmitri Lenczuk, (UNA Branch 42), is a student at the Rutgers University.

Anna Prusinowski, (UNA Branch 39), is a student at Syracuse University.

Andrew Salamak, (UNA Branch 242), is a student at Pennsylvania College of Technology.

Dennis Torielli, (UNA Branch 450), is a student at the Drew University.

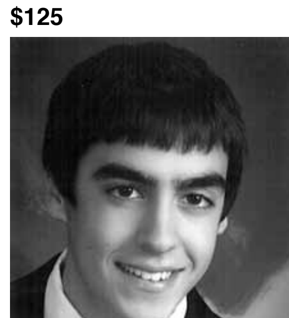

Alena Volkova, (UNA Branch 269), is a student at Centenary College.

Mark Paul Winkelspecht, (UNA Branch 137), is a student at Chestnut Hill College.

$125

Joseph Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

Anissa Boyko, (UNA Branch 161), is a student at The Catholic University of America.

Cassidy Conroy, (UNA Branch 242), is a student at Wilkes University.

Christopher Demczar, (UNA Branch 13), is a student at Rochester Institute of Technology.

Hiliary Demyan, (UNA Branch 777), is a student at Daemen College.

Angela DeSantis, (UNA Branch 230), is a student at Case Western Reserve University.

Ivanka Farrell, (UNA Branch 269), is a student at George Washington University.

Matthew Fuller, (UNA Branch 63), is a student at The Pennsylvania State University.

Julianna Hanas, (UNA Branch 327), is a student at Towson University.

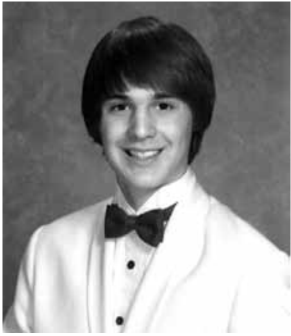

Stephen Hryshchyshyn, (UNA Branch 83), is a student Texas University.

Marianna Kozak, (UNA Branch 83), is a student at New York University.

$125

Michael Kozicky, (UNA Branch 42), is a student at Northeastern University.

Jessie Mehrhoff, (UNA Branch 387), is a student at Connecticut College.

Michael Harper Moroz, (UNA Branch 247), is a student at the University of Okla-homa.

Daniel Mowchan, (UNA Branch 277), is a student at Champlain College.

Anna-Solomeya Pylypiw, (UNA Branch 86), is a student at Rutgers University

Daniel Reft, (UNA Branch 120), is a student at Ohio State University.

Adam Senczyszak, (UNA Branch 230), is a student at Youngstown State University.

Nicholas Spotts, (UNA Branch 242), is a student at Bloomsburg University.

Maya Stawnychy, (UNA Branch 325), is a student at Northeastern University.

Larissa Szyszka, (UNA Branch 360), is a student at Franklin and Marshal College.

Olexandra Verzole, (UNA Branch 13), is a student at Temple University.

Peter Zelinka, (UNA Branch 230), is a student at Youngstown State University.

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми, від опису сторонніх щодо неї питань.

Фотографії просимо надсилати лише в додатку до листа, даючи їм назви, які зазначені в тексті. Назва фотографії і підпис до неї – це різні речі. Не позначайте світлини загальновживаними числами чи словами, тому що комп’ютер не зможе їх відрізнити.

Разом з прізвищем обов’язково подавайте повне ім’я осіб, про яких іде мова в тексті допису чи статті.

Редакція

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2011 року, ч. 126

Звіт Фундації за 2010 рік

Фундація ім. Івана Багряного розпочала 36-ий рік своєї діяльности. Засновники Фундації, яких багато вже відійшли у потойбічний світ, плянували зібрати щонайменше 500 тис. дол. для фінансування газети „Українські вісті", яка тоді виходила в Дітройті, та на діяльність Української Революційно-Демократичної партії, яку створив І. Багряний й очолював її аж до своєї смерти 1963 року.

Головним джерелом прибутків Фундації були й є індивідуальні пожертви та проценти з раніше зібраних грошей, що є на конті Фундації. Жертводавцями є члени та прихильники Фундації та щира українська громада в США, Канаді, Англії та Австралії.

Найбільшим жертводавцем Фундації став Віктор Мартин з Англії, який залишив свою спадщину в сумі 338,714 дол. В 2010 році до каси Фундації надійшло майже 40 тис. дол. Найбільші суми пожертвували Галина та Олексій Воскобійники – 8,500 дол., Марія й Іван Гнипи – 4,900 дол., Леонід Мостович – 4,100 дол. Менші суми прислали 130 осіб. Список жертводавців подається в Бюлетені, який виходить раз на три місяці й висилається членам Фундації та жертводавцям.

За роки Незалежности України з каси Фундації видано понад 1.4 млн. дол. в Україну. На видання книг про штучно створений Москвою Голодомор 1932-1933 років видано 75 тис. дол.

В 2010 році з каси видано 62,272 дол. на різні потреби в Україні та деяким установам в США (УВАН, „Смолоскип", Фундація „US – Ukraine", Український національний музей в Чикаго та ін.). Видавничому дому „Києво-Могилянська академія" видано 3,000 дол. на втримання книгарні в Києві.

За всі роки незалежности України Фундація приділяла й далі приділяє важливу увагу й допомогу на журнали та газети, які пробуджують населення України з комуністичного дурману. В минулому році надано фінансову допомогу газеті Спілки письменників України „Літературна Україна", головним редактором якої тепер є Сергій Козак, який з 1994 до 2000 року був головним редактором газети „Українські вісті" в Дітройті. Нашу підтримку дістали журнали „Універсум" в Львові, „Березіль" в Харкові, „Бористен" в Дніпропетровську та „Київ". Фундація є представником трьох вищезгаданих журналів та газети „Літературна Україна" в США. Їх можна передплатити, приславши гроші на адресу Фундації.

Фундація як член Ліґи українських меценатів, яка щороку влаштовує конкурси української мови, дає на цю мету 5,000 дол . щорічно. Для сиріт з фізичним вадами в Дніпропетровську на подарунки на свята та на купівлю городини 2010 року вислано понад 4,000 дол. На побудову пам'ятника померлим з голоду 1933 року в Миргороді вислано 1,850 дол.

Місія Постишева в Україні

Допомога у виданні книжок, яких раніше не було в Україні, стала одним з провідних завдань Фундації ім. Івана Багряного. Нижче вміщуємо уривок з книги Василя Гришка „Москва сльозам не вірить. Народовбивство по-кремлівськи", виданої завдяки Фундації.

Місія Павла Постишева в Україні полягала в тому, щоб на базі вже організованого голоду, яким було паралізовано й виключено з розгри сил в Україні її головну національну масу – селянство, організувати й провести розгром відродженої за час „українізації" української національної культури, української інтеліґенції та українських елементів Комуністичної партії України, отже – покінчити з попередньою національною політикою „українізації" та ліквідувати її наслідки.

З ліквідації „українізації" та її наслідків, власне, й почав Постишев свою діяльність в Україні в 1933 році, дуже швидко давши зрозуміти українцям, що він приїхав в Україну не для того, щоб рятувати її від голоду, наявности якого він не хотів навіть і помічати, а щоб „рятувати" українців від... української мови, що, мовляв, почала „відриватися" від російської мови через „шкільництво" уявних „українських націоналістів" та через „помилки" українських комуністів, які, мовляв, допустилися небезпечного „націоналістичного ухилу".

„Помилки й промахи, припущені Комуністичною партією (більшовиків) України в здійсненні національної політики партії, були однією з головних причин прориву 1931-1932 років у сільському господарстві", – заявив П. Постишев на пленумі Центрального комітету партії в 1933 році. Це звучить не тільки гіркою іронією, це було найбільш гіркою, просто неймовірною своїм цинізмом, іронією подій 1933 року на Україні.

Москва через свого намісника Постишева справді зовсім серйозно поставила тоді справу так, ніби то єдиною „бідою" в рік голодової катастрофи на Україні була, власне, „українізація" і занадто успішний розвиток української мови та літератури, які були мало не оголошені навіть „винними" за всі „труднощі" на Україні 1933 року.

За це якраз і поплатився найперше Микола Скрипник, усунений Постишевим, як відомо, саме в зв'язку з „викриттям українського націоналізму на мовному фронті", що виявилися, між іншими, навіть і в... українській абетці з її злощасною літературою „ґ", не кажучи вже про взагалі „націоналістичний" український правопис, що його потім було й названо „скрипниківським".

Це не випадково, що саме з усунення й цькування Скрипника почала Москва свій переворот у національній політиці на Україні в 1933 році. Відомо, що Скрипник, як правовірний комуніст-інтернаціоналіст, ще в час творення СССР, у 1923 році, в протилежність російсько-централістичній позиції Сталіна, захищав національно-політичні інтереси неросійських совєтських республік, зокрема України.

Що треба зробити, аби український народ жив у достатку

І день іде, і ніч іде,
І голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки!

Тарас Шевченко

Свято вірю, що тільки тоді, коли апостол правди і науки з'явиться в Україні, народ почне жити заможно й щасливо. А щоб це сталося якнайскоріше, українці повинні навчатися діяти по-новому. Що ж треба робити і як? На ці запитання я й спробую відповісти у цій статті.

Життя людей у будь-якій країні залежить, в основному, від того, які закони є в ній, яка тут влада, хто керує державою. В Україні закони опрацьовує Верховна Рада. Отже, саме до неї треба вибирати найкращих. Чи обрали нині таких? Самі знаєте, що ні. Чому? Бо існуюча тепер система виборів не дає можливості це зробити. Конкретизую проблему.

Найперше – люди не були правдиво поінформовані про кандидатів у депутати. Газети й телебачення їм часто брехали. По-друге, виборці здебільшого не розуміли, які якості мусить мати депутат Верховної Ради. А він, як один з керівників держави, мабуть, мусив би, як мінімум, мати спеціяльну освіту та попередній управлінський досвід. Я не можу збагнути, як можна обирати в депутати співачку чи футболіста, нехай навіть і заслужених у своїй справі, всенародно улюблених. Мабуть, багато хто впевнений – той, хто здатний співати чи забивати ґолі, буде так само успішно керувати державою.

Ось ми й підійшли до головного – сучасний принцип прямих і загальних виборів є хибним. Більшість людей ніколи не цікавляться політикою. А в газеті вони насамперед шукають новини про футбол. Чи можуть такі громадяни знати, який з кандидатів найкращий? Тому я пропоную – кожен виборець, котрий хоче взяти участь в голосуванні, мусить отримати на це спеціяльне право.

Скажете, всі дорослі громадяни мають конституційне право голосу. Правильно! Але ж так само кожний має право керувати автомобілем, тільки спершу іспитується на отримання водійських прав. Тож і виборець повинен скласти іспит, що він може усвідомлено й відповідально голосувати з користю і для себе, і для своєї країни.

Вибори – головний показник якости демократії. Нині діючий в Україні закон про вибори не забезпечує народовладдя. Його треба вдосконалити, а за тим озброїти ним кожного виборця.

Закон про вибори повинен надавати людям право наглядати за діяльністю обраного ними депутата – і в разі, коли останній не виконує належних йому функцій та обіцянок, позбавляти його депутатства, обирати на це місце іншого. Тим часом в результаті виборів за партійними списками депутат може зовсім не почувати себе відповідальним перед виборцями. А це суперечить самій суті демократії!

Справжнього народовладдя, справжньої демократії також не може бути в країні, де газети, радіо й телебачення належить олігархам, а до того ж – здебільшого не українським. Аби народ перестали постійно ошукувати, засоби масової інформації повинні належати народові. Тобто бути в руках обраних ним представників. По суті, це означає зміну структури державної влади. Та, по-моєму, іншого шляху немає. Внаслідок таких політичних змін державу творитимуть не три гілки влади, як тепер, а чотири.

Оту четверту гілку можна б назвати інформаційною. Вона повинна бути незалежною, як і інші три гілки влади. Ось тоді в Україні справді може з'явитися апостол правди й науки. А я вслід за Тарасом Шевченком ще додав би – і справедливости.

Василь Олійник,
колишній редактор
Радіо „Свобода",
Сан-Клементе, Каліфорнія

Щиро дякуємо за підтримку!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації прислали пожертви такі особи і організації: 5,000 дол. – **Еміль Зайло** – на передплату преси особам в Україні; 500 дол. – **Марія** та **Іван Гнипи** – для сиріт України; 300 дол. – **Галина Свічковська;** 200 дол. – **Сестрицтво парафії св. Андрія** в метрополії Вашінґтону – на видання книг; 140 дол. – **Іван Заковоротний** – на потреби журналу „Березіль" в Харкові; 100 дол. – **Юрій Темницький;** 100 кан. дол. – **Організація українок Канади** в Едмонтоні – для сиріт; 75 дол. – **Валентина Курилів;** 50 дол. – **Олександер Власенко** – для сиріт; 30 дол. – **Василь Рудь.**

Фундація щиро дякує всім жертводавцям й прохає і далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати пресі, сиротам та видавництвам України у цей не дуже сприятливий час!

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA.
Сторінку редагує Олексій Коновал.

УКРАЇНА І СВІТ

У Рівному почалася тура Ліни Костенко по Україні

„Подією року" назвали презентацію організатори творчого вечора Ліна Костенко.

РІВНЕ.– Презентаційна тура Ліни Костенко та видавця Івана Малковича („Свобода", ч. 4) розпочалася 25 січня з Рівного, де в музично-драматичному театрі відбулося дійство, а для чисельного люду була організована відеотрансляція на майдані біля театру.

Презентація розпочалася з вступного слова директора видавництва „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА" І. Малковича, яке випустило у світ „Записки українського самашедшого".

Написано роман у формі хроніки (з елементами щоденника) від імені 35-річного чоловіка-програміста, котрий, з одного боку, переживає особисту драму, а з іншого – проблеми людства у важливий і важкий перехідний період з другого у третє тисячоліття. Л. Костенко сказала:

„Не хотілося кидати багато прикрощів на адресу нашої держави, але коли я побачила, що ми її втрачаємо, що це моральна катастрофа, і винуваті не тільки вороги, а часто самі українці, і навіть патріоти, я свідомо на це пішла, бо колись треба просто скинути з себе останні ілюзії і треба втриматись над краєм прірви".

Клясик української літератури Л. Костенко, всесвітньовідома за віршованими романами „Маруся Чурай", „Берестечко", наразі полонила читацький світ новим романом. За один день у Рівному було продано майже 1,500 примірників книги „Записки українського самашедшого".

Євген Цимбалюк

Ліна Костенко під час презентації у Рівному.

Лохвицю відвідали „Чорні запорожці"

Під час зустрічі у Лохвиці (зліва): сотник Роман Боровик, д-р Олександер Панченко, Антон Стець, поручник Олександер Стець.

ЛОХВИЦЯ, Полтавська область.– Інститут українського вільного козацтва ім. Антона Кущинського відвідали 22 січня представники громадсько-патріотичного об'єднання та фонду „Чорні запорожці" – сотник Роман Боровик і поручник Олександер Стець, які є спадкоємцями нев'янучої слави 1-го кінного полку Запорізької дивізії.

Вони передали в дарунок районній бібліотеці ім. Григорія Сковороди книгу споминів Петра Дяченка і розвідку Олександра Іщука та Валерія Огородника „Генерал Микола Арсенич: життя та діяльність шефа Служби безпеки ОУН", які були видані коштом фонду „Чорні запорожці".

„Чорні запорожці" – це леґендарне формування часів визвольних змагань, створене 27 червня 1919 року згідно з наказом Головного отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри. Його очолив інший уродженець полтавської землі – полковник П. Дяченко, який народився 30 січня 1895 року в селі Березова Лука Гадяцького району.

Кінний полк „Чорних запорожців" був основною ударною силою Запорізької дивізії отамана Андрія Гулого-Гуленка, а згодом „влився" в 3-тю Залізну дивізію генерала Олександра Удовиченка.

Полк під командуванням П. Дяченка був чи не єдиним формуванням часів перших визвольних змагань, яке не знало поразок, а самого полковника називали бойовим орлом української кінноти. На чорному прапорі з'єднання були зображені череп та дві кістки-гомілки та написані слова „Україна або смерть".

Від 1921 року, після відступу на територію Польщі, полк перебував у таборах для інтернованих (у Пикуличах біля Перемишля). У 1924 році, після звільнення з таборів, полк припинив своє існування. У Перемишлі місцеві українці створили патріотичне об'єднання „Чорні запорожці".

Олександер Панченко,
директор Інституту українського вільного козацтва ім. Антона Кущинського

Незабутня зустріч з краєзнавцем

КИЇВ. – 14 січня на свята Василя і старого Нового року понад 100 членів громадської організації „Черкаське земляцтво" – „Шевченків край" зустрілися в ресторані черкаської домашньої кухні „Українські гостини", який належить Тамарі Багатир з Жашківщини. Цей захід відбувся у домашній атмосфері, наповнений теплотою, гостинністю, щедрістю. Гостем свята був Іван Артазей – автор книг „Виграїв – край відродження державности" і „Очевидність".

За кошти І. Артазея був відбудований храм Покрови Пресвятої Богородиці на честь 360-ої річниці Виграївської битви під Корсунем, а також музей козацької слави у його рідному селі Виграєві, на лівому березі річки Рось.

Голова Українського інституту національної пам'яті, академік Ігор Юхновський у передмові до книжки вказував, що „на честь битви під Виграєвим (колишня назва Гороховець) споруджується стела, на якій буде зображено постать Микити Галагана, одного з козаків-характерників війська Богдана Хмельницького. Ціною власного життя, витерпівши нелюдські муки, він переконав поляків і завів польське військо у засідку, створену військами Б. Хмельницького. Козаки одержали велику перемогу 26 травня 1648 року. У засідці на околиці Виграєва був загін козаків під керівництвом Максима Кривоноса.

І. Артазей народився 1944 року у Виграєві Корсунь-Шевченківського району на Черкащині. Нині – директор правління проєктного інституту „Укрмашпромпроєкт".

Друга книга І. Артазея „Очевидність" – біографічна. Автор дослідив свій родовід, витоки якого йдуть з Сіверщини на Чернігівщині. 1439 року полковник Артазій служив у російському війську, яке допомагало польському королеві Владиславові Яґелонові Другому. Польський король взяв зборону угорців і виступив з своєю армією проти турків.

Тетяна Курінна,
Мліїв, Черкаська область

Надано допомогу студентам в Україні

ОТАВА.– З відсотків тривалого стипендійного фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк (фонд МК) при Канадсько-Українській Фундації (КУФ) і Фундації „Україна-США" вже вдев'яте 4 липня 2010 року було вручено стипендії учням Заболотівецької школи, Львівська область.

На зустрічі були присутні члени родини фундаторки, вчителі, стипендіяти і директор школи Анна Вітрів. Після Служби Божої всі перейшли до школи і на подвір'ї відбулося вручення грамот і стипендій 18 стипендіятам по 787 грн. на загальну суму 1,800 дол.

З привітанням виступила Роксоляна Тим'як-Лончина, внучка фундаторки, і Оля Якимик – від імені виконавчого директора бюра КУФ у Львові Ліди Андрушко.

З стипендійного фонду ім. Меланії Ковалюк (фонд МК-ТК, утворений з пожертв внучки Тані Ковалюк) при Фундації КУФ, вже вшосте вручено стипендії 12 листопада 2010 року в приміщенні Генерального консульства Канади у Львові.

Були присутні 13 стипендіятів, почесний консул Канади Оксана Винницька, попередній президент КУФ проф. Остап Гавалєшка, виконавчий директор бюра КУФ у Львові Ліда Андрушко, працівник бюра КУФ у Львові О. Якимик, член комісії фонду ТК Павло Гнус і працівники консульства.

З привітальним словом виступили Л. Андрушко, О. Винницька і О. Гавалєшка.

О. Винницька і Л. Андрушко розповіли про родину Ковалюків, яка допомагає талановитій молоді досягти певної мети. О. Гавалєшка висловив великі сподівання щодо майбутнього України, яка має таких гарних молодих людей, і закликав всіх продовжувати вчитися. О. Винницька і О. Гавалєшка вручили стипендії на суму 3,000 кан. дол.

Під час частування стипендіяти спілкувалися з провідниками фондів. Так закінчився ще один рік успішної, жертвенної, але вдячної праці.

Родинний фонд ім. М. Денис-Ковалюк діє вже дев'ять років. Лише відсотки з нього кожного року вручаються студентам, народженим в селі Заболотівці, які йдуть на вищі студії. Перше вручення стипендій відбулося в 2002 році. Відтоді 34 стипендіятам вручено 17,450 дол. Адміністрація фонду заохочує робити пожертви на фонд МК, який можна поширити, як, наприклад, було створено фонд МК-ТК на пожертву внучки фундаторки МК-фонду, призначений для студентів Львівської области, які вивчають філологію або історію України.

Для тих осіб, які хотіли б більше довідатися про фонд, подаю число телефону: (613) 834-2892.

Богдан Ковалюк,
адміністратор фондів МК і МК-ТК

Стипендіяти фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк 2010 року.

Стипендіяти Фондів ім. Меланії Ковалюк і Тані Ковалюк 2010 року з членами комісії.

День Соборности в Києві: репортаж з місця події

КИЇВ. – Віче з нагоди Дня Соборности України відбулося 22 січня на Софійській площі Києва. Народний депутат України Микола Катеринчук сказав у виступі, що йому моторошно від дій нинішньої влади. А його колеґа Тарас Стецьків назвав нинішню владу „ордою“.

Дивлячись на похмурі обличчя учасників віча, які схвально зустрічали подібні заяви, я мимоволі замислився над тим, чи могли ці люди обрати провідниками ординців. Запитав про це у присутніх.

„Цю владу обирали затуркані люди, яких навчили діяти так, як наказали зверху,“ – заявив дядечко з Житомирщини.

„Ви хіба не знаєте, як підтасовували результати на виборчих дільницях?“ – здивувалася дівчина з Вінниччини.

„Винні політики з демократичного табору, – додала жіночка з Миколаївщини, – бо не змогли об'єднатися самі і об'єднати народ“.

„Треба не шукати винних, а самим думати“, – заперечила жінка з Васильківського району Київщини, яка виділялася серед інших синьо-жовтим плетеним беретом і шаликом.

Я дивився на обурених людей і думав, що кожен має рацію. Немає у нас загальнонаціонального провідника, немає єдности серед політиків, немає ні спільної мети, ні руху вперед.

Пам'ятаю, як їхав з Сміли 22 січня 1990 року в Київ на „ланцюг єднання“. Ми їхали потягом у різних вагонах, ховаючи національні прапори, бо очікували арештів і репресій. Але двірець у Києві зустрів нас морем прапорів, які тримали українці з різних реґіонів. Ми розгорнули свої.

Обличчя учасників акції 22 січня 2011 року були іншими. Переважали обурення і образа, але ніяк не радість від того, що ми знову разом. Цього року ми вже не були одним цілим.

Я був щасливий, коли побачив на Софійській площі юнаків і дівчат, які розмалювали свої обличчя національною символікою. Це була молодь, яка, як і ми 21 рік тому, взялася за руки і з'єднала в один ланцюг лівий і правий береги Дніпра, а потім прийшла на історичне місце України. Я був щасливий, коли активісти Української народної партії, походивши Києвом з найбільшим в Україні державним прапором, теж прийшли до нас. Мені було прикро і гірко кидати гроші в скриньку для підтримки політв'язнів. На 20-му році Незалежности в Україні з'явилися політв'язні!

На Софійській площі останнім виступав Левко Лук'яненко. Він закликав до національного спротиву. Так, спротив потрібний. Та все ж я мрію про національну єдність. Хто має очолити спротив? М. Катеринчук, який передрікав боротьбу? Чи Олег Тягнибок, якого я не бачив у Києві на День Соборности? Чи втомлена переслідуванням Юлія Тимошенко, чи Віктор Ющенко, якого теж викликають у прокуратуру на розмову ті, яких він привів до влади, марно воюючи з Ю. Тимошенко?

Боюся, що за 20 років День Соборности доведеться відзначати вже у катакомбах зі жменькою озброєних однодумців, котрих розшукуватиме влада „за організацію безчинств“.

Олександер Вівчарик

Найбільший національний прапор, як символ єднання.
Фото: Олександер Вівчарик

Скринька для симолічних пожертв для в'язнів нинішнього режиму.

Віче на Софійській площі в Києві.

Переконання присутніх були на написаних ними плякатах.

Вшанували пам'ять художника Данила Нарбута

Народний художник України Данило Нарбут.

ЧЕРКАСИ. – 22 січня Народному художникові України, лавреатові Шевченківської премії 1996 року Данилові Нарбутові виповнилося б 85 років. Його твори наділені яскравими рисами національної самобутности. Його життя – це народна пісня, козацька дума з її мудрістю і ліричністю, героїкою і драматичністю.

У день 85-річчя Д. Нарбута митці з Черкас та Києва поклали квіти на його могилу. В краєзнавчому музеї цього дня відкрилася виставка історичних живописних полотен „Картинна ґалерія гетьманів та полководців". Ще при житті 35 портретів подарував художник музеєві.

На вернісаж зібралась творча еліта міста. Увечорі того ж дня в обласному музично-драматичному театрі ім. Тараса Шевченка було виставлено роботи майстра для оформлення вистав, створені у той час, коли він працював головним художником театру.

Д. Нарбут народився в Санкт-Петербурзі, в сім'ї видатного українського графіка Георгія Нарбута, нащадка старовинного козацького роду. Д. Нарбут рано залишився без батька, але успадкував його талант. Він вибрав для творчости театральне мистецтво, як одне з найбільш дохідливих та близьких народові.

Навчався в приватній студії художника Юрія Михайлова та професора Федора Кричевського, потім – у дитячій студії при Київському художньому інституті, на курсах театральних художників в Санкт-Петербурзі, а в 1935 році повернувся до Києва і працював в театрі опери та балету.

На виставці картин Данила Нарбута. Фото: Олександер Костирко

Пропам'ятна дошка Данила Нарбута на Будинку художників в Черкасах.

Данило Нарбут. „Максим Залізняк".

Заарештований каральними органами „за недонесення про змову проти радянської влади", був в'язнем на будівництві Біломорканалу. Після дворічного ув'язнення йому заборонили жити в Києві, і він оселився у своєї тітки в Єйську, де працював в місцевому театрі.

За німецької окупації брав участь у постановці трьох п'єс у Ковелі. Після того, як окупаційна влада звинуватила ковельський театр в антинімецьких настроях, очолив сотню Української Повстанської Армії. Після війни були театри Златоуста, Чернівців, Івано-Франківська, Тернополя та інших міст України.

У 1965 році його запросили до Черкас на посаду головного художника щойно відкритого драматичного театру.

У цьому місті він створив ряд серій станкових картин та історичних полотен: картинну ґалерію гетьманів і полководців, картини з історії Київської Русі, „Старі Черкаси", „Звенигород", „Облога міста Родень". Багато своїх полотен Д. Нарбут присвятив козачому побутові.

В останні роки життя митець створив серії „Черкаський базар" та „Моє життя, мої друзі, мої вчителі". Вірний народним традиціям, він малював ікони, зокрема „Страшний суд", „Покрова Богородиці".

Твори Д. Нарбута зберігаються в музеях Тернополя, Чернівців, Донецька, Запоріжжя, Харкова та інших міст.

Найбільша колекція є в Черкаському художньому музеї, де створено „Нарбутову світлицю".

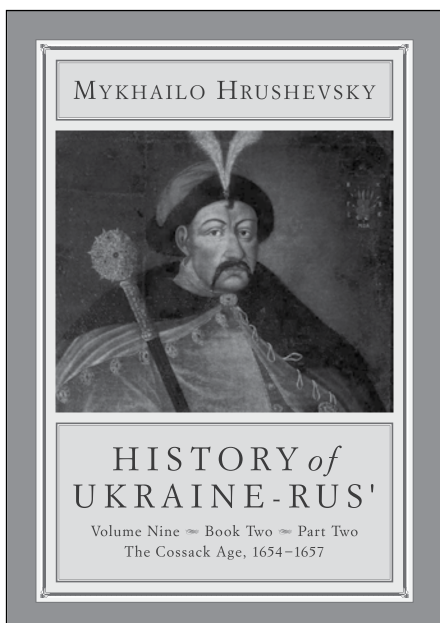

Данило Нарбут. „Вибори кошового".

Олександер Костирко

НОВІ ВИДАННЯ

Видано новий том „Історії України-Руси" Михайла Грушевського

Палітурка видання.

У перші тижні січня побачив світ дев'ятий том „Історії України-Руси" Михайла Грушевського, найдовший у його монументальній 10-томній праці. Написаний наприкінці 1920-их років після повернення М. Грушевського з еміґрації, він присвячений ключовому періодові правління гетьмана Богдана Хмельницького.

Цей том, підготовлений Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика при Канадському Інституті українських студій (КІУС) і виданий Видавництвом КІУС, складається з трьох книг: том 9, книга 1, виданий у 2005 році; том 9, книга 2, частина 1 – в 2008 році; а тепер вийшов том 9, книга 2, частина 2.

Переклад нової частини здійснила Марта-Дарія Олійник, редактор і диктор радіомовлення з Монреалю; зредаґували д-р Франко Сисин, директор Центру Яцика, та редактор-консультант д-р Ярослав Федорук, старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. Михайла Грушевського Національної Академії Наук України (Київ), за допомогою старшого редактора Видавництва КІУС Мирослава Юркевича. Науковці Віктор Остапчук, Сандор Ґебей, Едуард Байдаус, Андраш Рідлмаєр, Васіль Воронін, Павло Содомора, Еріка Банскі, Віра Ченцова та Берт Гол надали поради з окремих термінологічних та історичних питань.

Публікація книги стала можливою завдяки щедрому дарові на суму 100 тис. дол. відомого педіятра й мецената д-ра Марії Фішер-Слиж (Етобіко, Онтаріо) у пам'ять про її батьків, д-ра Адольфа та Ольгу Слижів.

Д-р М. Фішер-Слиж народилася 1922 року в Коломиї в Західній Україні. Дитинство її минуло в історичному місті Белзі, а в 1933 році її родина перебралася до Львова. Там вона навчалася в Українській академічній гімназії, але після радянської окупації Західньої України втекла з родиною і закінчила середню школу в Холмі. Закінчивши в 1949 році медичні студії в Мюнхені, вона 1950 року з родиною еміґрувала до США.

Д-р М. Слиж працювала педіятром в Канкакі, Ілиной. У 1959 році вона одружилася з д-ром Рудольфом Фішером, який народився в Штраубінґу, Баварія, й здобув медичну освіту в Гумбольдтському університеті в Берліні.

Д-р М. Фішер-Слиж нині мешкає в Торонто. Уже тривалий час вона є членом ради правління Українського медичного товариства Північної Америки в Чикаґо, головою Товариства приятелів академічної гімназії в діяспорі та членом ради Канадського товариства приятелів України. Вона також є членом Наукового Товариства ім. Шевченка та Ліґи українських меценатів.

Відома як щедрий жертводавець на численні наукові проекти в Україні й Канаді, д-р М. Фішер-Слиж склала найбільший дар в історії Українського Католицького Університету, з яким КІУС співпрацює у рамках Програми вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика. Окрім цього, д-р М. Фішер-Слиж спонзорує видання п'ятого тому „Історії".

До нової частини ввійшли заключні (10–13) розділи 9-го тому, у яких М. Грушевський аналізує два останні роки правління гетьмана Б. Хмельницького. Автор подає найвичерпніший на сьогодні огляд закордонної політики Б. Хмельницького після Переяславської угоди (1654) – теми, яка була закрита для дослідження в СРСР з 1930-их до 1980-их років. Він також пише про нові спроби Б. Хмельницького приєднати західньоукраїнські землі й контролювати завойовані козаками землі Білорусі, а завершує оцінкою гетьмана та його доби, що тривалий час було суперечливим в українській історіографії.

У книзі показано зростання напруження у стосунках між Україною і Московією через неспроможність останньої протистояти спустошливим атакам Польщі й кримських татар. Це спонукало українську правлячу еліту шукати надійної підтримки. Напруження підсилювалося незгодою України й Москви щодо білоруської території.

І коли шведський король Карл X почав наступ на Річ Посполиту в 1655 році, в час, коли Б. Хмельницький намагався здобути владу над західньоукраїнськими землями, шведсько-український союз видавався досить імовірним. Була підписана військова угода, але Карл під тиском своїх союзників серед польської знаті не бажав відступати західню Україну козакам.

Після вільнюської угоди між Московією й Річчю Посполитою (листопад 1656 року) Б. Хмельницький намагався утворити союз між Швецією, Трансильванією й Україною, підтримавши невдалу спробу трансильванського князя Юрія Ракоці II захопити польський трон.

Здійснена М. Грушевським детальна аналіза дипломатичних стосунків великою мірою розширює розуміння ролі України й країн Центрально-Східньої Европи в політичній кризі середини XVII ст.

В докладному вступі д-р Я. Федорук розглядає питання закордонної політики, а також одну з найбільших проблем у національних історіографіях та їх недоліках щодо вкрай складної европейської ситуації.

Д-р Ф. Сисин аналізує оцінку правління Б. Хмельницького, здійснену М. Грушевським у 13-му розділі, у контексті полеміки з істориком консервативного напрямку В'ячеславом Липинським (1882–1931).

Том 9, книга 2, частина 2 „Історії" можна придбати у твердій палітурці за 119.95 дол. (плюс податок і поштові витрати; поза межами Канади ціни в долярах США). Ціна передплати повного видання „Історії" – 1,100 дол., а томи 7-10 (у шести книгах), які складають „Історію української козаччини", можна замовити за 600 дол.

Передплативши „Історію", Ви відразу отримаєте всі видані томи, а решту – після їхньої публікації.

Замовлення можна зробити через захищену електронну систему Видавництва КІУС за адресою: www.utoronto.ca/cius або зв'язавшись безпосередньо з видавництвом: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8; tel. (780) 492-2973; fax: (780) 492-4967; e-mail: cius@ualberta.ca.

КІУС

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Героям Крут

На Аскольдовій могилі
Чорний ворон зранку кряче.
Щось сказати він не в силі,
Тільки журиться і плаче.
„Чом ти плачеш, вірний друже,
Чом безрадісно ридаєш?
Чи болить тебе щось дуже,
Чи сказати щось нам маєш?"
„Ох, від сліз вже сліпнуть очі,
Бо не можу позабути,
Як пішли, піднявшись з ночі,
Хлопці в бій тяжкий під Крути.
Триста хлопців – то немало,
Триста, піднятих сурмою,
Як один, всі разом впали,
Не вернувши в дім свій з бою.
Як тут, брате, не тужити,
Як тут, брате, не ридати?
Їм би було ще пожити,
А не тут, в землі, лежати"...
На Аскольдовій могилі
Чорний ворон зранку кряче.
Щось сказати він не в силі,
Тільки журиться і плаче.

Україні

Любіть її, як любите дитя,
Як матір рідну і єдину,
Любіть її, як любите життя,
Одну навік кохану Україну.
Бо що без неї кожен в світі з нас?
Всі, як один, її ми рідні діти.
Її любімо свято повсякчас,
Її любімо над усе у світі.
Для всіх вона любима і одна,
Для всіх вона, як сонце, що сіяє,
Тож хай як матір буде всім вона,
Лише одна, бо іншої немає.

Рідна мова

Усе в ній є: душі горіння й спів,
Краса чуттів
і милозвучність слова.
Прийшла вона із далечі віків,
Вкраїнська наша
неповторна мова.
Тож треба нам ту мову берегти
Й довіку всім
любити й шанувати.
Такої мови в світі не знайти –
Це мова та,
що в спадок дала мати.
І той, хто свою мову позабув,
Або чужу за найріднішу має,
Той сином краю рідного не був,
Хоч так себе повсюди називає.
Лиш той,
хто краєм рідним дорожить
Й скарби шанує
батьківського слова,
За неї біль в душі його щемить,
Для нього рідна
тільки власна мова...

Монолог еміґранта

Шукаємо казкових ми країв,
Примарного вишукуємо щастя,
Тож до чужих прямуєм берегів,
Та чи знайти нам бажане
удасться?
Чомусь нас манить
завжди чужина
І хочеться своє навік забути,
Хоч є земля в нас
батьківська одна,
Куди захочемо на старості
вернутись.
Та чи прийме
колишній рідний дім,
Чи зрозуміють діти та онуки,
Чи й так залишимось
в краю чужім,
Приречені на тугу й біль розлуки?
О, рідна земле!
Ти – свята для нас.
Чому ж ти стала для усіх чужою,
Чому кидаємо тебе ми повсякчас,
Щоб десь тужити
гірко за тобою?

Ігор Топоровський,
м. Хоростків,
Тернопільська область

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Спадщина італійських майстрів у Києві

Впродовж століть італійці проявляли себе в Києві у різних видах діяльности, але найнаочніше – в царині мистецтва та архітектури. Бартоломео Растреллі у середині XVIII ст. прикрасив місто Андріївською церквою та Царським (Маріїнським) палацом. Італієць Луїджі Руска побудував ліцей у Ніжині, дзвіницю в Диканьці, церкву в Симферополі, торгові ряди у Білій Церкві, а в Києві за його проєктом споруджено вже в наш час Гостиний двір на Контрактовій площі.

Численні пам'ятки у стилі пізнього клясицизму залишили у спадок киянам батько і син Беретті – Вінченцо і Алесандро. Перший спорудив Університет св. Володимира, Інститут шляхетних дівчат на вулиці Інститутській, університетську астрономічну обсерваторію; другий накреслив плян Володимирського собору, спроєктував і побудував першу та другу гімназії на бульварі Тараса Шевченка, Реальне училище на вулиці Великій Житомирській, анатомічний театр (нині – Національний музей медицини) на вулиці Богдана Хмельницького, пансіон графині Левашової (нині – Президія Національної Академії Наук України) і власний особняк на вулиці Володимирській, кілька житлових будинків.

Уродженець Риму архітектор Луїджі Станзані у співавторстві з В. Беретті та Л. Шмегельським 1837 року розробив генеральний плян Києва, заклавши основу майбутнього розвитку міста, зокрема вздовж долини річки Либідь – у південному напрямку до Василькова (тому й вулиця Велика Васильківська) та в західньому напрямку – Брест-Литовське шосе. На жаль, новітні кияни не цікавляться минулим міста, тож всіляко перешкоджають поверненню цих історичних назв.

Авторству Л. Станзані належить низка ампірних будинків на Подолі, будинок на Крутому узвозі та колись чудовий ампірний будинок на вулиці Лютеранській, де містився Сулимівський благодійний заклад. Помираючи у Києві, Л. Станзані заповів запровадити іменну стипендію в другій гімназії і надіслати грошовий внесок та збірку малюнків до Римської академії мистецтв св. Йосифа.

Здавна славилась в Україні й Києві майстерність італійських скульпторів. Мармурові леви роботи Вінченцо Бонані прикрашають колишні палаци графа Михайла Воронцова в Алупці та княгині Марії Щербатової в Немирові на Вінниччині. Італійці вважалися неперевершеними майстрами обробки мармуру, ґраніту, лябрадориту. То були майстерні вдови де-Веки з синами, П'єтро Ріцолатті з синами, Андреа Скіявоні, Джузепе Россі, Антоніо Тузіні. Двоє останніх виконували роботи з мармуру для Володимирського собору, а внутрішні мозаїки – майстри з Венеції.

Італійський скульптор Антоніо Шіортіно брав участь у конкурсах 1911 та 1913 років на проєкт пам'ятника Тарасові Шевченкові в Києві, виконав кілька погрудь Кобзаря.

Еторе Ксіменес встановив у Києві у ці ж роки пам'ятники Петрові Столипіну та Олександру II. В середині 1890-их років з Міляну до Києва прибули троє братів Сала: скульптор Еліа, художник Евдженіо та ліпник Роберто. Їхня майстерня виконувала оздоблювальні роботи на багатьох відомих спорудах Києва. Збереглося ліплення у Політехнічному інституті, на фасадах та в інтер'єрах Оперного театру, Національного банку. На центральному вході до банку і зараз можна прочитати: „Производство работъ Е. Саля".

Найбільш плідною й тривалою виявилася співпраця братів Сала з архітектором Владиславом Городецьким. Вони оздоблювали скульптурою й живописом споруджувані видатним зодчим об'єкти, що беззаперечно стали окрасою Києва: міський музей (нині – Національний художній музей України на вулиці Михайла Грушевського), римо-католицький костел св. Миколая на вулиці Великій Васильківській, караїмська кенаса (нині – Будинок актора) на вулиці Ярославів Вал та власний прибутковий будинок Городецького на вулиці Банковій – справжній шедевр синтезу мистецтв. Саме Еліа Сала першим почав застосовувати у Києві цемент для виготовлення скульптури – так зване штучне каміння. Його автограф зберігся на скульптурній композиції „Двобій орла з пантерою" на вулиці Банковій. Є там і дата: 1902.

Ґранітні сходи до Національного художнього музею України – вироби майстерні П. Ріцолатті, який 1906 року удостоївся золотої медалі „За працю та успіх" від Київського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловости.

Окрема тема – італійська опера в Києві, ґастролери з співучої Італії та українські співаки, які традиційно стажуються в Італії.

Твори видатних італійських художників та скульпторів стали окрасою київських музеїв, зокрема – Музею мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків.

До Першої світової війни в Києві діяло італійське консульство, яке опікувалося громадянами своєї країни. У різні часи Італію відвідували видатні українці Василь Григорович-Барський, Григорій Сковорода, Пантелеймон Куліш, Юрій Федькович, Микола Гоголь, Михайло Коцюбинський, Михайло Драгоманов, Леся Українка, Марко Вовчок, Євген Коновалець та багато інших.

Влітку 1943 року кияни мали можливість бачити і вільно спілкуватися з італійськими вояками, які поверталися після поразки у битві на Волзі – не всім їм пощастило повернутися додому: чимало вояків італійської армії після короткого перебування у Києві потім були розстріляні гітлерівцями у Львові.

У роки „хрущовської відлиги", коли поступово ставала прозорішою „залізна завіса", надзвичайною популярністю користувалося проґресивне італійське кіномистецтво. Влітку 1957 року в Києві відбувся перший огляд італійської моди. Потім Італія ставала все ближчою – спочатку для туристів, а тепер для заробітчан, витиснутих з рідного краю через недолугу економічну та антиукраїнську політику власних можновладців-бездержавників.

Дмитро Малаков,
старший науковий співробітник
Музею історії Києва

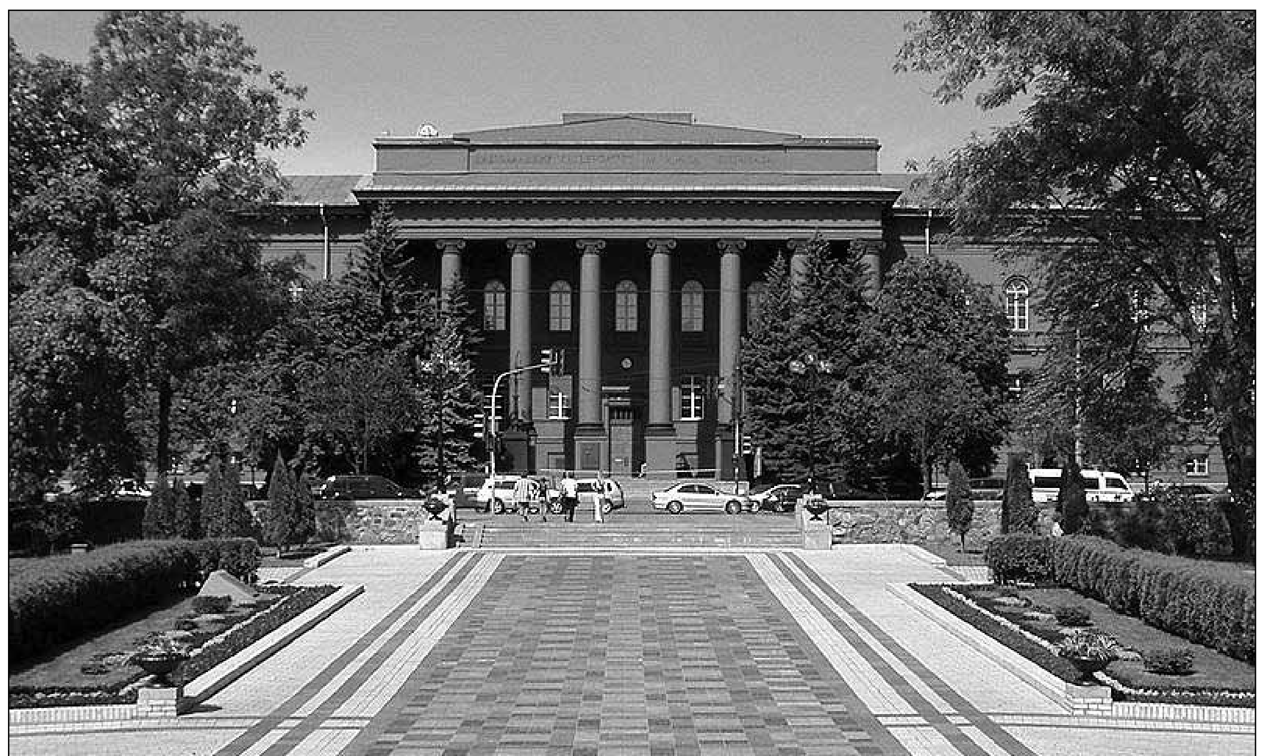
Бартоломео Растреллі. Андріївська церква.

Еліа і Роберто Саля. Лев біля Національного художнього музею України.

Бартоломео Растреллі. Маріїнський палац.

Вінченцо Беретті. Київський університет.

З глибоким жалем і смутком ділимося вісткою,
що в четвер, 27 січня 2011 р.
на 90-му році життя відійшов у вічність
наш найдорожчий тато, дідо і прадідо

СВ. П.

ЯРОСЛАВ БОБАК

Залишилися у смутку:

дочка	– Галина Мілянич з чоловіком Ростиславом
син	– Олег з дружиною Наталією
дочка	– Лариса Гикс з чоловіком Larry
внук	– Марко Ставничий з дружиною Мелані
правнук	– Роман Ставничий
внучки	– Меляся Ставнича
	– Мая Мілянич
	– Ліса Микита з чоловіком Андрієм
	– Алекса Мілянич

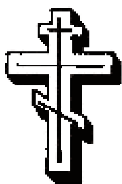
та ближча і дальша родина в Америці та Україні.

ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбулися в понеділок, 31 січня 2011 р. в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn, Union, NJ.

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 1 лютого 2011 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійного просимо складати пожертви на
Фонд Допомоги та Розвитку Дітям Чорнобиля
Children of Chornobyl Relief and Development Fund,
60-C North Jefferson Road, Whippany, NJ 07981

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю,
22 жовтня 2010 р. на 89 році життя відійшла у вічність

СВ. П.

ОЛЕКСАНДРА БРИНЬОВСЬКА

нар. 25 грудня 1921 р. в Горохові на Волині.

Олександра була довголітньою парафіянкою православної церкви св. Володимира в Ню-Йорку.

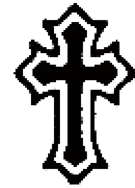
ПАНАХИДА була відправлена в четвер, 28 жовтня в похоронному заведенні Peter Jarema Funeral Home.

Похорон відбувся 25 жовтня на православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Ню-Джерзі.

Залишилися в глибокому смутку:

невістка	– ТЕТЯНА БРИНЬОВСЬКА
племінник її чоловіка	– РОМАН ЗАЧКО з батьком ОСИПОМ
	– ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 9 січня 2011 р.
відійшов у Божу вічність наш найдорожчий

СВ. П.

інж. МИХАЙЛО ЧАЙКІВСЬКИЙ

Покійний народився 10-го квітня 1930 р. в селі Курдибанівка, Бучацького повіту в родині Йосифова Чайківського і Теклі (з Крушельницьких). В юнацьких роках був змушений залишити своє рідне село і з родиною були вивезені до Німеччини на примусові роботи. Після Другої світової війни опинилися в українському таборі в Стефанскірин, звідки виїхали до Америки у 1949 р. Родина замешкала у Вотервліті, Н.Й. де Михайло закінчив середню школу за один рік і після служби в армії отримав диплом інженера хемії в 1957 р. від технічного університету Ренселар у Трой, Н.Й. Почав працю у фірмі Exxon і скоро отримав призначення на керівну посаду де був відповідальний за працю в Европі, Африці, Південній Америці та на Близькому Сході.

Помимо великих професійних вимог, багато часу та енергії присвячував тому, що було йому найдорожче – сім'я й українство. Запізнав Мирославу Пришляк, з якою одружився на початку 1965 року і нове подружжя почало творити родинне життя. Брав активну участь в таких організаціях як Український Народний Союз, Товариство Українських Інженерів Америки та УККА і намагався поширювати українську культуру в широкому суспільстві. В цьому напрямі, з допомогою декількох друзів, Покійний очолив комітет, який організував перший Український Фестиваль в 1974 р. в Garden State Arts Center у Голмдел, Н. Дж. Та подія висвітлила унікальність і красоту українського мистецтва, пісні і танцю і перевершила всі рекорди відвідування етнічних фестивалів.

Пізніше в Його житті, коли Україна стала незалежною, повернувся на Батьківщину і воз'єднався з його улюбленою родиною і з рідним селом. В Курдибанці заснував підприємство, яке вирощує різнорідні рослини з надією дати селу стимул до його часткового відродження.

Дружина покійного Мирослава, з якою вони прожили в любові і злагоді 42 роки, відійшла у вічність в 2007 р.

ПАРАСТАС був відслужений в неділю, 16 січня 2011 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 17 січня 2011 р. в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку.

У глибокому смутку залишилися:

донька	– МОТРЯ з ДЖОНОМ ЛАКНЕРОМ
син	– АНДРІЙ з дружиною ЕЛІЗАБЕТОЮ
брат	– ІВАН з дружиною ҐЛОРІЄЮ і доньками ДЕЙНІ і ДЖАН
сестра	– МАРІЯ з чоловіком БОГДАНОМ ГРЕГОЛИНСЬКИМ і донькою ХРИСТИНОЮ та сином АЛЕКСАНДРОМ
брат	– ВОЛОДИМИР з дружиною ІРЕНОЮ і доньками СТЕФАНІЄЮ і ДЖЕННИФЕР
племінник	– ВОЛОДИМИР ДРОГОМАРЕЦЬКИЙ з дружиною МИРОСЕЮ і синами ВОЛОДИМИРОМ та АНДРІЯНОМ
племінниця	– ОРИСЯ ОЛЕКСЮК з донькою ЛЕСЕЮ і сином РОМАНОМ
кузинка	– ЗЕНЯ з чоловіком НИКОЛОЮ ГОРОДИЦЬКИМ і сином ВОЛОДИМИРОМ

та ближча і дальша родина в Україні, Америці, Канаді і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!